

Ob 35 letnici osvoboditve v Topolšici

Izrazili veliko privrženost in obljubo Titovi poti

Več tisoč prebivalcev Šaleške doline, pa tudi sosednjih občin se je zbralo v nedeljo popoldne v Topolšici na proslavi ob 35-letnici osvoboditve, združeni z odkritjem spominske sobe, v kateri je nemški general Aleksander Loehr 9. maja leta 1945 podpisal brez pogojev vdajo svojih enot italijanski vojski.

Prisli so mnogi borci, prvoborci, narodni heroji, aktivisti in veliki mladih, ki so tega dne slavili tudi dan mladosti.

Z besedami Tito je Jugoslavija: Tito je tovarštvo, ljubezen, Tito je naš socializem, Tito je neuvrščenost; Naša socialistična domovina živi neuvrščenost živi in se razvija, tako bo ostal med nami živ naš tovariš Tito, za vselej, dananjim in prihodnjim rodovom, so znova izrazili svojo

veliko privrženost in obljubo njegovi poti, svojo zahvalo za veliko zmago. Z dolgim molkom so se še enkrat poklonili njegovemu spomenu.

Slavosni govor je imel sekretar predsedstva SFRJ, general polkovnik Ivan Dolničar —Janošič, ki je pred 35. leti sodeloval pri podpisu listine o kapitulaciji. Znova je opisal ta najslavnejši in zmagoviti dogodek v našem boju, v knjigo v spominski sobi pa je zapisal:

«Spominska soba je lepo in zgledno urejena. Spominjala bo bodoče rodove na slavne dni naše borbe in veliko zmago leta 1945 nad silno nemško vojsko.»

Govor
Ivana Dolničarja objavljamo na 3. strani. (sv).

Povsod, kjer delamo in živimo

Samozavest, pripravljenost, odločenost

Letošnji 25. maj — praznik mladosti je bil, za razliko od prejšnjih štirinajstih, drugačen. Tito — učitelja, vzornika in prijatelja mladih — ni več. Toda, kot smo nešteto krat slišali v zadnji dneh, ostaja Tito med mladimi in vsemi nami živ kot prej, saj ostajajo njegova dela, njegovi cilji. Vsem nam ostaja Tito.

Dolžnost nas vseh, posebej pa mladine je, da Titovo delo kar najbolj dosledno nadaljujemo in ga bogatimo z novimi vrednotami na vseh področjih našega življenja. Enotnost in samozavestno disciplino v bolečini in žalosti, s katero smo se poslavljali od tovariša Tita, moramo nadaljevati in krepiti pri opravljanju naših vsakdanjih nalog. Iz nje mora nenehno rasti odločnost, da bomo njegove misli in hotenja uresničevali, je poudaril Ivan Dolničar na nedeljski slovesnosti v Topolšici. S tem se bomo najboljše oddolžili za vse, kar je tovariš Tito storil za nas, za bodoče rodove, za Jugoslavijo, za ves svet.

Vsak dan znova bomo v tovarnah, šolah in krajevnih skupnostih, skratka povsod, kjer delamo in živimo, izpričevali svojo neomajno pripravljenost, samozavest in odločenost za uresničevanje politike gospodarske ustalitve in razvojnih nalog, za razvijanje in poglobljanje samoupravljanja, za krepitev obrambne sposobnosti in varnosti socialistične samoupravne družbe. Tudi kakršne koli težave že, ki bi nas morebiti spremljale pri uresničevanju teh naših hotenj in nalog, ne morejo in ne smejo niti za trenutek oslabiti trdnosti našega prepričanja v pravilnost poti, po kateri stopamo že desetletja in našega zaupanja v prihodnost svobodne, neuvrščene, socialistične samoupravne enotne in bratske skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti!

Ponovno snidenje

Dobrodošlica našim bratom

Težnja za bratstvom in enotnostjo je sila, ki nam daje moč, da premagujemo največje težave, je dejal tovariš Tito. Takšno trdno bratstvo in enotnost se je skovalo v dolgih vojnih dneh tudi med zavednimi Slovenci in njihovimi družinami, katere je Hitler pregnal iz rodne grude, da bi dobil čimveč prostora za nemški narod. Tisoči so se znašli izven svoje ožje domovine. Med pregnanci je bilo veliko ostarelih, dojenčkov, otrok, ki še niso vedeli, zakaj so morali zapustiti svoj kraj. Hudo je bilo tisti čas, ko so morali v daljne kraje.

Čprav je bila bolečina za rodnim krajem zelo boleča, so jo veliko lažje premagali, kot so pričakovali. Niso prišli na tuje. Ljudje, h katerim so jih preselili, so jih sprejeli kot svoje brate in sestre, kot trden del svoje družine. Med pregnanci in gostitelji so se stakle nerazdružljive vezi prijateljstva, med njimi se je skovala najlepša vrednota naše socialistične skupnosti-bratstvo in enotnost.

Leta 1961 je vlak spet odpeljal proti Srbiji. Toda tokrat ne več zaslužene ljudi, ampak svobodne ljudi, ki so se peljali na obisk k svojim bratom in sestram, prijateljem, pri katerih so našli med vojno topel dom. Od takrat vsaki dve leti vozi Vlak bratstva in enotnosti. Enkrat pelje nekdanje pregnance k svojim gostiteljem, drugi gostitelje k pregnancem. Letos bo vlak pripeljal spet v Slovenijo. V njem bo nad 900 nekdanjih gostiteljev, njihovih sorodnikov, saj so se v teh letih niti prijateljstva razširile na vse strani. Tudi v Velenju bomo pozdravili udeležence vlaka. Prišlo jih bo nad dvajset, z njimi pride tudi delegacija iz pobratene občine Vrnjačka Banja in avtobus krajanov Novega sela s Šmartnim ob Paki pobratene krajevnne skupnosti.

Vlak bratstva in enotnosti bo pripeljal v Slovenijo 5. junija. Našim gostom bomo zaželeli dobrodošlico že na celjski železniški postaji, kamor bo vlak pripeljal predvidoma okrog 14. ure. Z avtobusom jih bomo nato pripeljali v Velenje. Ob 18. uri bo na Titovem trgu slovesen sprejem udeležencev Vlaka s krajšim kulturnim programom.

V petek, 6. junija se bodo gostje iz Srbije odpeljali ob 15. uri skupaj s svojimi gostitelji na Graško goro, kjer si bodo ogledali spominski park, po vrnitvi z Gore jurišev pa si bodo ogledali še muzejske zbirke na velenjskem gradu ter Topolšico. Zvečer pa bodo gostje Petkovega kulturnega večera na velenjskem gradu. Delegacija iz Vrnjačke Banje ter predstavniki

Medobčinsko sodelovanje

Velenjčani v Novem Travniku

V ponedeljek, 26. maja je odpotovala v Novi Travniki delegacija predstavnikov sozda REK Velenje in DO Elektrostrojna oprema Velenje. S predstavniki „Bratstva“ se je pogovarjala o možnostih medsebojnega sodelovanja.

Obisk v Novem Travniku sodi v prizadevanja velenjske občine, da bi sodelovanja s pobratanimi in sodelujočimi občinami kar najbolj okrepila, posebej tudi s sodelovanjem združenega dela.

Delovne ljudi in občane občine Velenje vabimo, da v kar največjem številu pozdravijo

UDELEŽENCE VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI 1980

v četrtek, 4. junija ob 18. uri na Titovem trgu v Velenju.

Tudi tokrat manifestirajmo bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti, skovano v letih naših največjih preizkušenj.

Občinska konferenca SZDL Velenje

Novega Travnika se bodo tega dne sešli na pogovore s predstavniki skupščine občine Velenje. Dogovorili se bodo o konkretnih oblikah sodelovanja na gospodarskem, družbenopolitičnem in kulturnem področju.

V soboto, 7. junija se bodo vsi udeleženci letošnjega Vlaka bratstva in enotnosti s celjskega območja skupaj z gostitelji zbrali na skupnem srečanju v Logarski dolini, kamor bodo odšli ob 8.30. Spotoma bodo obiskali Savinjski gaj, in Matkov kot ter si ogledali slap Rinka.

V nedeljo popoldne pa se bomo poslovili od udeležencev Vlaka bratstva in enotnosti, ki jih bo ob 16.15 s celjske železniške postaje odpeljal na domove.

Predsedstvo OK SZDL Velenje

Uvajanje usmerjenega izobraževanja

Osrednja točka dnevnega reda zadnje 17. seje predsedstva občinske konference SZDL Velenje, ki je bila 27. maja, so bile naloge pri uvajanju usmerjenega izobraževanja v občini Velenje. Po obširni razpravi je bilo dogovorjeno, da je treba nemudoma pripraviti konkreten program aktivnosti, junija pa bo problemska konferenca SZDL Velenje o izobraževanju.

Predsedstvo OK SZDL Velenje je na torkovi seji sprejelo program bivanja gostov Vlaka bratstva in enotnosti 1980 v občini Velenje, sprejelo sklep o sklicu in vsebinski usmeritvi problemske konference o telesni kulturi v občini Velenje ter obravnavalo usklajevanje politike oddajanja stavbnih zemljišč z veljavno zakonodajo. Potrdilo pa je še program dela koordinacijskega odbora za boj proti alkoholizmu in narkomaniji.

O seji predsedstva OK SZDL Velenje bomo podrobneje poročali v prihodnji številki.

Več tisoč prebivalcev Šaleške doline, pa tudi sosednjih občin je prišlo v Topolšico.

Seje občinske skupščine

Bomo presekali stanovanjski gordijski vozel

Prejšnji teden je bila seja skupščine občine Velenje, na kateri so obravnavali obsežen dnevni red. Med najpomembnejšimi zadevami pa so posebno pozornost namenili poročilu o ukrepih za lažje razreševanje družbeno-gospodarskih odnosov v stanovalniškem gospodarstvu ter akcijskemu programu za hitrejše razreševanje vprašanj na področju stanizacije.

Delegati so bili na seji seznanjeni tudi s konkretnimi predlogi dnevnega sveta skupščine občine Velenje, ki naj bi enkrat dokončno razrešili zapleteno problematiko pri uresničevanju zastavljenih nalog na področju stanovanjske politike v naši občini. Ti ukrepi naj bi kot kdajkoli doslej zaostrovali osebno odgovornost posameznih odgovornih delavcev in s tem in dajajo upanje, da bodo ob dolgem uveljavljanju prinesli boljše rezultate, kot jih na tem področju doslej beležimo. O teh ukrepih smo poročali več v naslednji številki Našega časa.

Med pomembnejše točke dnevnega reda je sodila tudi analiza uresničevanja družbenega plana občine v obdobju od leta 1972 do 1980. Analiza opozarja na bi- znesne zakonitosti gospodarjenja v preteklem obdobju. To je bilo ključno toliko uspešno, saj se je občina v tem času z visokim na-

rodnim dohodkom na prebivalca povzpela na tretje mesto med občinami v Sloveniji. Od leta 1973 do 1979 smo pridobili tudi 7505 novih prebivalcev. Analiza ugotavlja, da smo v preteklem letnem obdobju dosegli 10,3 odstotno rast družbenega proizvoda. To je sicer visoka rast družbenega proizvoda, ki pa ni bila dosežena na osnovi kakovostnih dejavnikov razvoja ob predvideni 7 odstotni rasti produktivnosti dela in približno 3 odstotni rasti zaposlovanja. Gibanje je bilo ravno nasprotno. Dosegli smo 7 odstotno zaposlovanje v gospodarstvu ter 2,7 odstotno realno stopnjo rasti produktivnosti. Ob tej negativni usmeritvi gospodarstva pa je vspodbudno, da je na ustvarjanje proizvoda v veliki meri vplival izvoz, ki se je povečeval po letni stopnji 26 odstotkov in je dosegel v letu 1979 vrednost 90 milijonov dolarjev.

Kljub drugačni planski usmeritvi pa je bila v preteklem obdobju dokaj neugodna delitev družbenega proizvoda, ki ostaja gospodarstvu. Tako so sredstva za reprodukcijo udeležena pri delitvi družbenega proizvoda le v višini 28,3 odstotka (načrtovano 51 odstotkov), sredstva za razširjeno reprodukcijo pa celo le z 9,5 odstotki (načrtovano 44 odstotkov).

Za takšno stanje sta bila kriva predvsem dva razloga, in sicer

previsoko zaposlovanje ter neugodna struktura naše industrije. Zaradi prevelikega zaposlovanja je padla produktivnost dela, zmanjšala se je rentabilnost, ekonomičnost je bila v letu 1979 manjša kot v letu 1972. Kljub angažiranim velikim sredstvom je tako reproduktivna sposobnost gospodarstva majhna.

Delegati so opozorili na nekatere pomanjkljivosti v analizi, kljub temu pa je ta lahko vodilo in

opozorilo delovnim organizacijam pri nadaljnjem planiranju.

V nadaljevanju seje so delegati obravnavali še delovne načrte interesnih skupnosti gospodarstva v letu 1980 ter pri delovanju stavbno zemljiške skupnosti opozorili na prenatrjeno uporabo kmetijske zemlje za zazidavo. Na seji so sprejeli tudi osnutek družbenega dogovora o uresničevanju kaderske politike v občini ter nekatere druge predloge.

B. Z.

Ob dnevu mladosti so pionirji osnovnih šol naše občine izvedli akcijo risanje na asfalt na temo Rastemo pod zastavo Tita. Pionirji so s svojimi risbami potrdili, da bodo zvesti Titovi poti.

Izvršni svet

Zadovoljiva usklajenost načrtov

Na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine Velenje je bila osrednja točka dnevnega reda poročilo o usklajenosti planskih aktov organizacij združenega dela v naši občini za leto 1980 z usmeritvami resolucije.

Poročilo je bilo narejeno na osnovi planov, ki so jih OZD poslale izvršnemu svetu skupščine občine. Iz poročila je razvidno da OZD za letošnje 1. planirajo 28,2 odstotno rast dohodka, 30,2 odstotno rast čistega dohodka, povečanje sredstev za akumulacijo v višini 89,9 odstotkov ter povečanje sredstev za osebne dohodke v višini 22 odstotkov. Prav rast dohodka in osebnih dohodkov navidezno ne ustreza dogovoru o razporejanju dohodka. Tu je potrebno upoštevati da dogovor dopušča manjše zaostajanje rasti sredstev za osebne dohodke za rastjo dohodka pri tistih OZD, ki ustvarjajo devizni prihodek ali imajo nizko povprečje doseženih osebnih dohodkov (TGO Gorenje).

Sicer pa je iz poročila razvidno, da so delavci v organizacijah združenega dela v svojih planih dokaj dosledno upoštevali usmeritve resolucije in dogovora. Zanimivo je, da se umirja tudi zaposlovanje in je v OZD vedno bolj prisotna težnja po racionalnem zaposlovanju.

Člani izvršnega sveta so menili, da je takšna planirana usmeritev organizacij združenega dela pozitivna, da pa bo potrebno počakati analizo tromesečnih in kasnejših rezultatov gospodarjenja, ki bodo pravzaprav edini merodajni pokazatelj gibanja gospodarstva. Opozorili so tudi, da se bodo posledice prevelikega zaposlovanja v občini kazale še nekaj let in negativno vplivale predvsem na stroške zdravstva, šolstva in otroškega varstva. V prihodnje pa bodo morale družbenopolitične organizacije in izvršni svet poiskati nove načine dela in z bolj usklajeno akcijo zagotoviti dosledno izvajanje zastavljenih nalog v OZD.

Seja predsedstva OO ZSS Velenje

Neugodni tromesečni rezultati gospodarjenja

Rezultati gospodarjenja v prvem tromesečju kažejo, da v občini nismo uresničili postavljenih planskih predvidevanj. To je bila ena od ugotovitev, ki so jo sprejeli člani predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov Velenje na svoji zadnji seji.

Tromesečni rezultati gospodarjenja kažejo, da je celotni prihodek naraščal veliko počasneje kot v preteklosti (indeks 117), dohodek je bil dosežen z indeksom 106, osebni dohodki pa so dosegli indeks rasti 126 ter se niso gibal v odvisnosti od rasti dohodka. Zelo zaskrbljujoče so izgube, saj znašajo 307 441 tisoč din, kar je približno sedemkrat več kot lani v istem obdobju. Z izgubo je poslovalo kar 25 temeljnih organizacij združenega dela, v katerih je zaposleno 8829 delavcev. Večina izgub sicer izvira iz nedoseženega dohodka, 4 odstotke izgub pa je na substanci.

Vzroki izgub so zelo različni in najbrž ne dajejo objektivne podobe, saj bo gotovo večina teh organizacij združenega dela letošnje leto zaključila pozitivno. Poglavi-

ten problem so še vedno nerazrešeni dohodkovni odnosi v elektro-gospodarstvu in težave pri oskrbi z reprodukcijskimi materiali.

Na sestanku so člani predsedstva opozorili, da je potrebno v delovnih sredinah še zaostri disciplino, dosledneje uresničevati stabilizacijske ukrepe ter zagotoviti zadovoljivo delitev osebnih dohodkov po opravljenem delu. Zbrani podatki opozarjajo tudi, da se zmanjšuje obseg proizvodnje v OZD ter naraščajo stalni stroški.

Trenutni rezultati gospodarjenja torej ne dajejo takšne podobe, kot bi si želeli, očitno pa je, da nastali gospodarski položaj sili organizacije združenega dela, da se obnašajo mnogo bolj odgovorno in bolj premišljeno planirajo svojo proizvodnjo.

Člani predsedstva so sklenili, da za Titov sklad za štipendije namenijo 5000 dinarjev. Ocenili so tudi prvomajsko prireditev, ki je bila tokrat kljub nekoliko skromnejšim sredstvom, zelo uspešna in katere se je udeležilo veliko število občanov.

B. Z.

Zobozdravstvo

Preventivno zdravljenje za otroke

Ena izmed izredno pomembnih nalog zobozdravstvene službe je preventivna dejavnost, ki je nujna še zlasti pri otrocih. Žal pa temu v zadnjih letih zaradi slabe kakovosti zasedenosti v naši občini niso posvečali dovolj pozornosti.

Zaradi tega so si ob ustanovitvi temeljne organizacije združenega dela Zobozdravstvo med drugim zastavili nalogo čim prej zagotoviti boljše kadrovske zasedbo in s tem preventivno zdravstveno varstvo vsaj šolskih in otroških zobnih ambulant. To jim je tudi uspelo, saj je v teh ambulantah v Velenju zaposlenih osem zobozdravnikov, v Šošljici pa eden.

Otrove zobe je potrebno zdraviti še rani mladosti, saj bomo le na ta način lahko dosegli, da bodo zobje čisto in zdravi. Tega pa se mnogi starši vse premalo zavedajo in pripeljejo otroke k zobozdravniku šele takrat, ko ga zob boli in največkrat je takrat že prepozno, da bi zob ohranili. Ena prvih večjih preventivnih akcij, ki so jih organizirali naši zobozdravniki, je bila sanacija šestice. Otroke so vabili na pregled z dopisnico, žal pa je bilo veliko takšnih, ki se vabilu niso odzvali.

Šolske in tiste predšolske otroke,

ki obiskujejo vzgojno varstvene ustanove so ali pa jih bodo zobozdravniki preventivno pregledali, večje težave pa nastopajo pri tistih predšolskih otrocih, ki so doma. Povezati so se skušali z vodstvi krajevnih skupnosti, da bi ti posredovali, da bi starši otroke pripeljali na preventivne preglede, vendar ni bilo pravega odziva.

V šolskih in predšolskih zobnih ambulantah Savinjske šaleškega zdravstvenega doma Velenje si torej prizadevajo, da otroških zob ne bi več popravljali, ko so ti že poškodovani, temveč bi poškodbe zob preprečevali. To pa jim bo uspelo samo v primeru, če jim bodo pri tem pomagali starši in pripeljali otroke k zobozdravniku že takrat, ko bodo njihovi zobje še zdravi ali pa se jih bo zobna gniloba šele lotevala. Prav bi bilo, da bi tudi starši posvetili temu več pozornosti in tako pripomogli, da bi njihovi otroci ohranili zdrave zobe. Tako bi jim bila prikrajšana tudi marsikatera bolečina. Vedno je boljše preprečevati kot pa popravljati, pravi staro pravilo in to velja tudi za zobe.

M. Zakošek

V. kolokvij FITEC

Zdravilišče več — bolnišnica manj

Ena od ugotovitev nedavnega V. mednarodnega balneo-ekonomskega kolokvija FITEC v Radencih, kjer so se zbrali vodilni zdraviliški ekonomisti Evrope, da bi razpravljali in izmenjali strokovna mnenja o sodobnih tokovih in problemih zdraviliške dejavnosti, je „Zdravilišče več — bolnišnica manj“.

Zdravilišče Radenci in poslovna skupnost slovenskih naravnih zdravilišč sta odlično opravila zaupane organizacijske naloge kolokvija, katerega pokroviteljstvo je prevzel izvršni svet skupščine SRS. Žal vsa slovenska narava zdravilišča niso izkoristila priložnosti, da bi omogočila večjemu številu svojih strokovnjakov sodelovati na tem pomembnem in koristnem srečanju.

V treh dneh so domači in tuji udeleženci prispevali razprave,

pogleda in stališča o naslednjih temi: narodno gospodarski pomen zdraviliške dejavnosti, merjenje uspešnosti zdraviliškega zdravljenja iz socialno-medicinskega in ekonomskega vidika, strukturne spremembe v potencialu zdraviliške statistike, poenotenje besednjaka zdraviliške dejavnosti, novi vidiki vodenja zdravilišč.

Vsi prispevki, podkrepitvi s številnimi pokazatelji večletnih opazovanj in statistik, so opozorili na pomembno vlogo zdravilišč v večanju zdravja prebivalstva in še posebej njegova aktivnega, zaposlenega dela. Zdravje in delovna kondicija bistveno pripomorejo k večanju narodnega bogastva. Zdraviliški turizem in pravočasno koriščenje naravnih zdraviliških faktorjev vse bolj prevzemajo preventivne naloge v času, ko je člo-

vek zdrav ali mora obnovljati potrošeno življensko energijo. Na ta način se zdravstvena raven populacije viša in evidentno tudi ekonomski učinki, saj so stroški oskrbnega dne v zdraviliščih precej nižji kot v bolnišnici (v ZR Nemčiji znaša to razmerje 1:3).

Prof. E. Wannenwetsch, vodilni zdravnik socialne blaginje v ZR Nemčiji, je svoj referat „Uspešnost zdravljenja v zdraviliščih iz socialno-medicinskega vidika“, ki je vzbudil največjo pozornost, zaključil s tremi ugotovitvami: zdraviliško zdravljenje postaja danes eden temeljev terapevtskih ukrepov, zdraviliške kure se splošno in učinkovito, za zdraviliško dobro vodeno zdraviliško zdravljenje ni alternative.

Marjan RABIČ

Kakšno je samoupravno normativno urejanje invalidskih vprašanj v DO RLV

Kdo dobi premalo in kdo preveč?

Da je vprašanj, ki urejajo status delavcev—invalidov v velenjskem rudniku veliko, ne preseneča. Če pogledamo samo na število invalidov, ki je v tem letu doseglo visoko številko — 770, se moramo zavedati, da do takšnih vprašanj skoraj mora priti. Rudar, ki postane invalid in mora zamenjati delovno okolje, sodelavca in način dela, je gotovo prizadet in zato tudi bolj oziroma drugače gleda na zakonodajo, ki ureja invalidsko problematiko. Kakšne pravice bodo pripadle temu delavcu—invalidu? Bodo res obsegle vse, kar mu je pripadalo kot zdravemu, poleta in energije polnemu delavcu? Bo imel skupaj z odmerjenim nadomestilom enak OD, kakšno število dni dopusta mu bo pripadalo, v kakšni višini bo vrednoteno njegovo minulo delo... To ga teži in s temi vprašanji nastopa povsod: pri sodelavcih, strokovno-tehničnem vodstvu in DPO. Če pa ne dobi zadovoljivega odgovora, išče pot tudi izven delovne organizacije.

Družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in odgovorni delavci v RLV se zavedamo pomembnosti reševanja problematike delovnih invalidov. Naša prizadevanja so usmerjena predvsem k odpravljanju vzrokov za nastanek invalidnosti. Zavzemamo se za izvajanje 42-urnega tednika, za izboljšanje delovnih pogojev in uvajanja čimboljše mehanizacije ter za čimboljše zdravstveno preventivno. Rezultat teh prizadevanj je zmanjšanje delovnih nezgod in v zadnjem letu tudi manjše naraščanje števila delovnih invalidov zaradi tega.

Vprašanja invalidov naša samoupravna zakonodaja ureja z zakoni o družbenem delu, delovnih razmerjih, o temeljnih pravicah iz pokojninske invalidske zavarovanja, statutom skupščine pokojnonskoinvalidskega zavarovanja, kot tudi s samoupravnimi splošnimi akti v OZD.

1. ODMERA NADOMESTIL

V skladu s statutom skupščine pokojninsko invalidskega zavarovanja (SPIZ) se delavcem, ki so postali delovni invalidi in so se zaposlili na drugih, njihovih sposobnostim ustreznih delih, ki pa so nižje vrednotena, odmeri nadomestilo. Nadomestilo je razlika med poprečnim OD, ki so ga delavci tiste skupine, v kateri je delovni invalid delal, dobili v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti in poprečnim OD, ki so ga delavci dobili v istem koledarskem letu v sku-

pini, v katero je bil delovni invalid napoten na delo.

Delovnemu invalidu, pri katerem je invalidnost posledica bolezni ali poškodbe izven dela, se odmeri nadomestilo v višini 90 % osnove. Delovnemu invalidu, pri katerem je invalidnost posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, gre kot nadomestilo zaradi manjšega OD 100 % osnove.

Nadomestilo se delovnemu invalidu izplačuje do konca koledarskega leta, v katerem je postal invalid, v začetku vsakega naslednjega koledarskega leta pa se nadomestilo poveča za odstotek, za kolikor se je v organizaciji, v kateri dela, v poprečju povečal OD.

Odmero nadomestil ureja 153. člen statuta pokojninske invalidske zavarovanja. Odmera pa ni trajna, ampak se zaradi različnih vplivov na gibanje OD lahko ponovno določi v skladu s sklepom skupščine SPIZ.

V letu 1973 je bil sprejet družbeni dogovor, ki določa, da pripadajo delavcem v premoženjskih vse pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja za delo do 48 ur na teden. Zato je bila tudi osnova za izračun nadomestila do 48 na teden, kar je pri mesečnih obračunih nadomestil pogojevalo isto višino nadomestila za vse invalide, ne glede na število opravljenih ur.

V letu 1977 je bil zaradi spremenjenih kriterijev pri delitvi OD na zahtevo invalidov sprožen pri SPIZ postopek za ponovno odmero nadomestil.

Skupščina SPIZ je v letu 1978 sprejela sklep, da se nadomestilo ponovno odmerijo od 1. 1. 1978 dalje samo delovnim invalidom DOZD REK in da se od 1. 1. 1979 odmerijo vsa nadomestila v Sloveniji.

Invalidom REK so bila nadomestila odmerjena dvakrat zapored, in sicer na njihovo zahtevo tako, da se kot osnova za nadomestilo upošteva urna postavka in je višina nadomestila odvisna od števila opravljenih ur.

DOPUSTI INVALIDOV

Pravilnik o delovnih razmerjih tozid in delovnih skupnostih določa v 6. poglavju v skladu z zakonom o delovnih razmerjih število dni dopusta za zaposlene v rudniku in posebej za zaposlene invalide. Delavci, ki delajo v jamski proizvodnji, imajo pravico do 40 dni dopusta. Poseben status imajo delavci, ki presegajo starost 50 let oziroma invalidne

osebe po posebnih predpisih, in delavci z najmanj 60 % telesno okvaro. Tem delavcem pripada 5 dodatnih dni dopusta in število dni dopusta lahko preseže 30 oziroma 40 dni dopusta.

Delavci—invalidi II. in III. kategorije imajo pravico do dodatnih 3 dni dopusta, vendar to število ne sme presegati višine 30 oziroma 40 dni.

Delavec—invalid, ki je prešel na delo izven jame ne opravlja več dela pod posebnimi pogoji, zato mu v skladu z zakonom pripada letni dopust po kriterijah za delavce izven jame.

MINULO DELO

Minulo delo je po ZD kategorija osebnega dohodka. Zato invalidi prejamejo minulo delo za delo, ki so ga opravljali pred nastankom invalidnosti v okviru nadomestila od SPIZ. Za delo po nastanku invalidnosti pa minulo delo v OD za „ustrezna dela“, ki jih opravlja.

Iz navedenega je razvidno, da delavec, ki je postal invalid v jami in je premeščen na drugo delo v jami oziroma izven jame izgubi nekatere bonitete, ki so mu pripadale kot zdravemu delavcu, prav tako pa je prikrajšan pri OD (nadomestilo se obračunava po poprečju preteklega leta; izguba jamskega dopusta, obračun minulega dela po poprečju skupine).

Zaradi teh vprašanj so predstavniki sindikata in strokovnih služb pri pristojnih republiških organih že leta 1978 sprožili postopek za ustrežnejše reševanje teh problemov. Predsedstvo sindikata RLV se zavzema, da bi se bolezen hrbtenice uvrstila v kategorijo poklicnih bolezni; zavzema se za 42-urni teden, išče možnosti za individualno odmero nadomestil in sprotno (letno odmero nadomestil). Da pa bi to dosegli, bo potrebno spremeniti oziroma uskladiti ustrezno zakonodajo SPIZ in v skladu s tem samoupravne splošne akte DO.

Da bi dosegli boljše informiranje in hitrejšo reševanje navedenih problemov, je sindikat v RLV že leta 1978 dal pobudo, da se v delovni organizaciji ustanovi aktiv društva invalidov. Neračunljiva je nezainteresiranost invalidov (aktiv so ustanovili šele pred kratkim), da sami organizirano pripomorejo k reševanju svojih težav. Kajti le na tak način bodo lahko dosegli ob podpori družbenopolitičnih organizacij in tehnično-strokovnega vodstva željene spremembe.

Predsedstvo konference OOOZS DO Rudnik lignita Velenje

OŠ Miha Pintar Toledo

20 let šole

Osnovna šola Miha Pintar Toledo v Velenju slavi letos dvajsetletnico delovanja.

Osrednja prireditev ob 20. letnici šole bo v petek, 30. maja, s pričetkom ob 9. uri. Ob tej priložnosti je svet šole imenoval organizacijski odbor, v katerem so predstavniki krajevne skupnosti. Gorenja, nekdanji učitelji te šole in člani kolektiva. Ob praznovanju bodo izdali tudi zbornik, ki bo predstavil razvoj šolstva v občini Velenje ter povzetek življenja in dela na šoli v zadnjih dvajsetih letih. Na pobudo učencev in delavcev šole so izdali tudi značko, za katero so osnutek pripravili učenci sami. Organizirali bodo tudi razstavo fotografij, pisnih in likovnih del učencev šole z naslovom »Šola danes«. Za to priložnost so pripravili tudi bogat in pester kulturni program, v katerem bodo nastopili otroški pevski zbor šole, mešani pevski zbor Gorenje, recitatorji in skupina za izrazni ples. Najbolj svečano pa bo prav gotovo takrat, ko bodo na prapor pionirskega odreda Toledo pripeli spominske trakove predstavniki krajevne skupnosti Center desni breg. Šmartno, predstavniki krajevne konference SZDL Center desni breg, občinske konference SZDL Velenje ter predstavniki Gorenja. Na to svečano so povabili več kot 100 nekdanjih delavcev šole, predstavnike družbenopolitičnih organizacij, delovnih organizacij in krajevnih skupnosti naše občine.

NAŠ ČAS V VSAKO HIŠO V DOLINI

naš čas

»NAŠ ČAS«, glasilo SZDL, izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje, p. o. Velenje, Foitova 10. »NAŠ ČAS« je bil ustanovljen 1. maja 1965; do 1. januarja 1973 je izhajal kot štirinajstdnevnik »SALEŠKI RUDAR«, kot tednik pa izhaja »NAŠ ČAS« od 1. marca 1973 naprej.

Uredništvo: Marjan Lipovšek (Direktor in glavni urednik), Stane Vovk (odgovorni urednik), Jože Krainc, Janez Plešnik, Boris Zakošek, Mira Zakošek ter Vlado Besednjak (člankovalec).

Izhaja ob petkih — Uredništvo in uprava 63320 Velenje, Foitova 10, poštni predal 89, telefoni (063) 850-087, 850-316, 850-317. Brzljavi naslov: Informativni center Velenje.

Cena posameznega izvoda 5 dinarjev, letna naročnina 210 dinarjev (za inozemstvo 420 dinarjev).

Ziro račun pri SDK, podružnica Velenje 52800-603-38482. Grafična priprava in tisk: ČGP Večer Maribor.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Za »NAŠ ČAS« se po mnenju Sekretariata za informacije izvršnega sveta Skupščine »SR Slovenije, številka 421-1/72 od 8. februarja 1974 ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

Govor Ivana Dolničarja-Janošika na proslavi v Topolšici

Največja zmaga narodnoosvobodilne vojske

Tovarišice in tovariši.
17. aprila 1941. leta so predstavniki vlade kraljevine Jugoslavije in vrhovnega poveljstva njene vojske v Beogradu pred generalom Maksimilianom von Weiksom podpisali brezpogojno kapitulacijo jugoslovanske vojske.

Samo štiri leta in petindvajset dni pozneje, v noči med 9. in 10. majem 1945. leta, je generalpolkovnik Aleksander von Lohr, komandant južnovzhodne skupine armad nemške vojske, v štabu IV. operativne cone NOV Slovenije, tu v Topolšici, podpisal brezpogojno kapitulacijo svoje vojske.

V tem, relativno kratkem časovnem obdobju, se je zgodilo nekaj, za kar ni lahko najti primera, ne samo v naši, temveč v svetovni zgodovini. Je pa za razumevanje dokaj preprosto. Namreč vlada in vojska kraljevine Jugoslavije sta kapitulirali, niso pa kapitulirali narodi in narodnosti, živeli na ozemlju Jugoslavije. Ti so se na ozemlju, razdeljenem med nemške, italijanske, bolgarske in madžarske okupatorje in v zmedbi hujškanja enega naroda proti drugemu s strani izdajalske domače buržoazije in profašističnih organizacij, takorekoč goloroki pod vodstvom komunistične partije odločno uprli ogromni nemški, italijanski, madžarski in bolgarski vojaški sili. In ne samo uprli, temveč v štirih letih neprestanih, enakopravnih in krvavih borb z okupatorji in z lastno domačo izdajalsko sodrgo tudi zgradili svojo novo državo in svojo narodnoosvobodilno vojsko. Ta vojska je kot sestavni in enakopravni del armad antifašistične koalicije z lastno močjo osvobodila ne samo zadnjo ped okupiranega ozemlja bivše Jugoslavije, marveč tudi z versajsko pogodbo odvzeta ozemlja Zadra, Istre, Slovenskega Primorja s Trstom in Koroške. Ta vojska je na naših, jugoslovanskih tleh prisilila največji del močnih okupatorskih armad prisiliti k vdaji.

Vse to pa pomeni in potrjuje resnico, da narod, ki se je odločil boriti za svoj obstoj in svobodo in ki je pripravljen na žrtve, ne more biti premagan. Zato je ta resnica tudi temeljna vsebina naše današnje zamisli in organizacije splošne ljudske obrambe in družbene samozščite. Ta resnica ohrabljuje in spodbuja tudi druge narode v današnjem svetu, ki se še borijo za svoj obstoj, za svobodo, ali pa za zavarovanje priborjene svobode, neodvisnosti, ozemeljske celovitosti in neuvrščenosti v obstoječe blokove organizacije.

O sami vdaji južnovzhodne skupine armad nemške vojske v sklepni operaciji narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije na področju Stajerske in Koroške, kakor tudi o vlogi enot IV. operativne cone NOV Slovenije v teh operacijah je bilo že mnogo rečenega in napisanega. Kljub temu pa je še ostalo dovolj prostora in tudi nujnosti za nadaljnja raziskovanja ter objektivne zgodovinske obdelave in za oblikovanje trajno veljavnih izkušenj. Razen nekaj izjem so dosedaj kronisti, publicisti in vojaški zgodovinarji opisovali predvsem delovanje in vlogo operativnih enot jugoslovanske armade v sklepni operaciji in pri zajetju nemške in kvistinske vojske v teh operacijah. Za zgodovino, predvsem pa za pravilno obravnavanje in oblikovanje izkušenj, pa je treba upoštevati

celoto in še posebej tisto, kar je bilo zlasti značilno za Titovo strategijo in taktiko uveljavljanja in delovanja narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije nasploh. To pa so kombinirane vojaške operacije, se pravi v okviru enotne zamisli delovanje operativnih enot s čela oziroma s fronte in pa povezano delovanje partizanskih enot v zaledju sovražnika. Prav v tem so sklepne operacije narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije v aprilu in maju 1945. leta klasičen primer učinkovitosti in kot takšne so dale obilo trajno veljavnih izkušenj.

Povsem je jasno, da bi po probu sremejske fronte trajalo frontalno prodiranje naših armad ob obali Jadranskega morja, po dolini Save in Drave do severozahodnih meja Jugoslavije neprimerno dalj časa, s tem pa najbrž tudi vdaja enot nemške in kvistinske vojske Anglo — američanom, brez sodelovanja enot iz zaledja umikajočega se sovražnika, brez

1945 na Koroško ni imel samo vojaški cilj in odločilni pomen za prisiljevanje k vdaji in zajetje umikajoče se nemške in kvistinske vojske na naših tleh, temveč je imel tudi zelo važen politični cilj in naloge — priti v Celovec, Velikovec in Beljak pred enotami Anglo — američanov, osvoboditi kar največ krajev s slovenskim ali slovensko — avstrijskim prebivalstvom in omogočiti vzpostavitev narodne oblasti na Koroškem.

Za zgodovinske raziskave in objektivne obdelave tega obdobja naše narodnoosvobodilne vojne je vse to zelo pomembno. Prav s tega vidika je treba tudi ocenjevati pomen dogodka v Topolšici — podpisovanje brezpogojne kapitulacije nemške in kvistinske vojske pod poveljstvom generala Lohra. Zaradi nalog, ki so jih imele 14. divizija in druge enote 4. operativne cone na Koroškem in pridobivanja na času, da bi se načrtovani vrhovi obkoljevalnih klešč

Med gosti so bili tudi prvi komandant slovenskih partizanskih enot Franc Leskošek — Luka, komandant XIV. divizije Tone Vidmar — Luka, načelnik štaba 4. operativne cone Peter Brajovič, podpredsednik republiškega odbora ZZZ NOV Slovenije Marjan Lenart, Boris Čizmek — Bor, član izvršnega sveta skupščine SRS, predstavniki sosednjih občin idr.

Slavnostni govornik generalpolkovnik Ivan Dolničar — Janošik

enot 7. in 9. korpusa ter enot 4. operativne cone narodnoosvobodilne vojske Slovenije. Če se temu doda tudi dejstvo, da pri sklepni operaciji ni šlo samo za vojaške, temveč še posebej za politične cilje, in sicer pred enotami Anglo — američanov osvoboditi in prevzeti oblast na slovenskih narodnostnih ozemljih onstran meje z Italijo in Avstrijo, je imela vloga enot narodnoosvobodilne vojske Slovenije takorekoč na licu mesta dodatne razsežnosti in v tem tudi odločilen pomen. To se pravi, da prodor 14. divizije in drugih enot 4. operativne cone v začetku maja

krilnih enot 3. in 4. jugoslovanske armade ter enot 4. operativne cone zapre na jugoslovansko — avstrijski meji, je bilo nujno zaustaviti umikajoče se nemške in kvistinske sile na širšem prostoru celjske kotline. Realnih vojaških moči za izvrševanje takšne naloge na tem prostoru pa takrat ni bilo. Morali so uporabiti drugo taktiko: z uničevanjem objektov in postavljanjem raznih preprek na komunikacijah kar najbolj zadrževati premike kolon sovražne vojske in istočasno začeti s pogajanjmi s poveljniki teh enot zaradi vdaje posameznih enot. Ta taktika, za katero se je odločil štab 4. operativne cone na čelu s komisarjem Matevžem Hacetom in načelnikom štaba Petrom Brajevičem, ob soglasju z glavnim štabom, se je potrdila kot pravilna. Pri izvajanju te taktike pa je povsem nepričakovano pomagal tudi general Aleksander Lohr, komandant vse te umikajoče se vojske. Seveda, zaradi svojih ciljev in namer in sicer s premikom svoje vojske v Avstrijo, kjer bi jo vdal Anglo — američanom. Pogovori z generalom Lohrom najprej v Letušu in zatem v Topolšici, kjer je tudi podpisal zapisnik o brezpogojni kapitulaciji svoje armadne skupine, so prepeljali do začasnega zaustavljanja premikov vojaških kolon na vseh prometnicah proti meji in vdajo večjega števila nemških enot od Celja do Dravogradu. S tem je bilo pridobljeno precej dragocenega

časa za naše enote na Koroškem, ki so osvobodili največji del te pokrajine in z avstrijske strani zavzele glavne komunikacije na meji. V tem času je na Koroško prisel z gorenske strani tudi motoriziran odred 4. jugoslovanske armade in s tem okrepil naše sile na tem prostoru, enote 3. jugoslovanske armade pa so iz mariborske strani prispele do Dravograda in Prevalj in se združile z enotami naše 14. divizije.

Vsi kasnejši poskusi generala Lohra, kot je bil njegov beg iz Topolšice in izdajanje povelja svojim enotam, da nadaljujejo premike proti jugoslovansko-avstrijski meji, da z orožjem izsilijo prehod preko meje in da se na avstrijski strani vdajo enotam Anglo-američanom, niso bistveno spremenili položaja nemških in kvistinskih vojaških sil. Do odločilne bitke je prišlo 13. maja pri Poljani na Koroškem, kjer so enote 14. slovenske in 51. vojvodinske divizije razbile Lohrovo udarno ost in jo z orožjem prisilili k vdaji. S tem se je tudi začela popolna kapitulacija južnovzhodne evropske skupine armad nemške vojske, čeprav je bilo vse do 15. maja še več borb z manjšimi enotami nemške, posebej pa ustaške in četniške vojske, ki so z orožjem izsiljevale prehod preko meje v Avstrijo. Svoje enote v ujetništvu se je 16. maja s celotnim štabom pridružil tudi general Lohr. Zapisnik o brezpogojni kapitulaciji in vdaji njegovih enot jugoslovanski armadi, podpisani v Topolšici, je imel popolno juridično vrednost, tako za komandanta britanskega korpusa, kamor se je zatekel, kot tudi za Lohra samega. Ni imel kam. Z besedami: „Gospodje, tam, kjer so vojski moje armadne skupine, je tudi moje mesto“, se je vrnil v naše ujetništvo.

Vdaja štaba generala Lohra in njegove skupine armad je bila po pomenu vsekakor enakovredna vdaji velikih skupin nemške vojske na drugih bojiščih Evrope in tudi edina vdaja te vrste, ki so jo Nemci podpisali na fronti proti jugoslovanski armadi. Zato je ta vdaja tudi največja zmaga narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije oziroma jugoslovanske armade sploh.

Do te zmage, po kateri se računa tudi konec druge svetovne vojne v Evropi, pa seveda ni prišlo niti slučajno niti lahko. Pripravljali in gradili smo jo štiri leta na vseh bojiščih Jugoslavije, od Triglava do Vardarja. Vanjo so vgrajene neštete znane in neznane bitke, pohodi, akcije, zmage pa tudi porazi enot narodnoosvobodilne vojske vseh narodov Jugoslavije, od prvih partizanskih čet in odredov do brigad, divizij, korpusov in armad. Zmaga je veljala narode in narodnosti Jugoslavije milijon sedemstotisoč človeških življenj ali vsakega desetega Jugoslavana.

Na to zmago je treba gledati predvsem kot na končni rezultat politike in strategije komunistične

partije Jugoslavije in tovariša Tita v vodenju narodnoosvobodilne vojne in oborožene revolucije. Vsi mi, borci narodnoosvobodilne vojne, ne glede na to, kje smo se nahajali in kakšne naloge smo imeli in kakšne dolžnosti opravljali, smo bili praktični graditelji in hkrati tudi izvajalci te politike in strategije. Kajti to politiko in strategijo, čeprav je bila enotna za celotno jugoslovansko bojišče, smo vedno prilagajali konkretnim pogojem in okoliščinam. Tako je mogoče tudi tolmačiti iznajdljivost borcev in starešin v vsaki situaciji. V sklepni operaciji, v zaledju sovražnika, nismo imeli tehničnih sredstev za zveze s štabi nastopajočih enot jugoslovanske armade, smo pa kljub temu delovali po enotni zamisli. Nismo imeli nikakršnih navodil, kako se obnašati v pogovorih s poveljniki nemške vojske, smo pa nastopali pravilno, z zahtevo brezpogojne kapitulacije.

Seveda bi bili uspehi, doseženi pri obkoljevanju in prisiljevanju h kapitulaciji nemške skupine armad, skupaj z vojsko ustaške NDH, Nediceve Srbije, s četniki Draže Mihajloviča in z drugo izdajalsko svojatjo, vsekakor še večji, če bi bili bolj tehnično opremljeni s sredstvi za zveze in če bi bila boljša organizacija sodelovanja s štabi armad operativne vojske, ki so nastopale s fronte, in štabi 4. operativne cone in 14. divizije.

Pravzaprav smo tedaj zelo zapleteno situacijo reševali z domiselnostjo in samoiniciativno posameznih starešin in naših štabov na temelju splošnih zahtev vrhovnega poveljnika, tovariša Tita, da mora biti celotna nemška balkanska grupacija, skupaj z vojskami domačih izdajalcev prisiljena, da se vda na tleh Jugoslavije. Ta zahteva tovariša Tita je bila v največji meri tudi izpolnjena.

Topolšica bo s spominsko sobo, ki jo danes odpiramo, spominjala sedanj in bodoče rodove, posebno mlade, na veliko zmago naše narodnoosvobodilne vojske, ki se popolnoma upravičeno uvršča v največje, dosežene nad nemškim vojaškim strojem v drugi svetovni

vojni na območju Evrope.

Tovarišice in tovariši!

Ko te dni proslavljamo 35. obletnico zmage nad fašizmom in naše svobode, nas spremlja bolečina, da med nami ni več človeka, ki je bil v pravem pomenu besede kovač vseh naših zmag v vojni in utemeljitelj povojnega razvoja naše socialistične samoupravne družbe. Prav danes mineva 88 let od rojstva tovariša Tita. Vsi smo še pod globokim vtisom trenutka, ko smo izvedeli za njegovo smrt, in vsega, kar se je dogajalo v dneh žalosti. Vedeli smo, kaj pomeni Tito za nas, za Jugoslavijo, za ves svet. To je sedaj pokazal tudi ves svet. Ni še umrl človek — državnik, ob grobu katerega se je zbralo toliko državnikov, voditeljev političnih organizacij in osvobodilnih gibanj ter drugih uglednih osebnosti z vsega sveta.

Tito je bil zares samo eden. V njem se je združilo vse, kar danes v svetu sleherni spoštuje, ne glede na ideologijo oziroma politiko, ki jo zastopa. S Titom je postala Jugoslavija to, kar danes je. Vsi so se lahko prepričali, da je bila Jugoslavija v teh dneh žalosti kot eden in da želi Jugoslavija tako tudi ostati. Tito fizično ni več med nami, je pa z nami v vsem, kar smo pod njegovim vodstvom ustvarili in pridobili v teh 35. letih in še več, odkar je prišel na čelo komunistične partije Jugoslavije.

Dolžnost vseh nas, posebno pa mladice je, da Titovo delo nadaljujemo in bogatimo z novimi vrednotami na vseh področjih našega družbenega življenja, tako kot bi on sam delal, če bi živel.

Enotnost in samozavestna disciplina v bolečini in žalosti, s katero smo pospremili tovariša Tita na njegovi zadnji poti, moramo nadaljevati in krečiti pri opravljanju naših vsakdanjih nalog. Iz nje mora nenehno rasti odločnost, da bomo njegove misli in hotenja uresničevali. S tem se bomo najbolje odločili za vse, kar je tovariš Tito naredil za nas, za bodoče rodove, za Jugoslavijo, za ves svet.

Tovarišu Titu večna hvala in slava!

Skupaj s proslavitvijo pomembnega dogodka so proslavili tudi dan mladosti.

Med ogledom spominske sobe

ZK v mozirski občini

Šibka idejno-politična usposobljenost

V Gornji Savinjski dolini se je zveza komunistov v minulem obdobju znatno okrepila. Takšna ugotovitev velja tako za številni rast kot za raven organiziranosti osnovnih organizacij v temeljnih samoupravnih skupnostih. Osnovne organizacije ZK so danes oblikovane v vseh krajevnih skupnostih in v veliki večini temeljnih organizacij združenega dela. Res je, da so nekatere organizacije trenutno še razmeroma šibke, res pa je tudi, da je občinska konferenca prav temu področju doslej namenjala veliko dela in časa, kar je tudi ena temeljnih usmeritev za prihodnje obdobje.

Iz dosežene ravni razvoja zveze komunistov v mozirski občini izhaja dejstvo, da se je v vseh okoljih pomembno okrepil tudi njen družbeni položaj in ugled. K temu in k uveljavljanju idejno-političnega vpliva ZK je v največji meri prispevala povečana aktivnost njenih članov. Vključevanje v vse tokove družbenega življenja in uveljavljanje demokratičnih metod delovanja znotraj zveze komunistov same.

Ob vsem tem ne smemo prezreti dejstva, da je bila kadrovska in organizacijska rast zveze komunistov v Gornji Savinjski

dolini premalo podkrepljena s kakovostnim idejno-političnim usposabljanjem in marksističnim izobraževanjem. Jasno je namreč, da se večina slabosti v delovanju osnovnih organizacij pojavlja prav zaradi prešibke idejno-politične usposobljenosti članov in vodstev osnovnih organizacij. Pri tem je treba nujno upoštevati dejstvo, da je bila več kot polovica članov občinske organizacije v ZK sprejeta po letu 1973 in da ima le slaba tretjina članstva nekoliko daljši staž.

V mozirski občini so usposabljanju in izobraževanju v zadnjem obdobju namenili veliko pozornosti. Žal pa učinki niso v sorazmerju z vloženim delom. Nalog bo torej na tem področju obilo tudi v prihodnje. Predvsem bodo morali povečati obseg zahtevnejših oblik usposabljanja, saj je kadrovska primanjkljaj najbolj občuten prav v vodstvih osnovnih organizacij.

Takšno stanje je vzrok slabljenju idejno-politične in akcijske naravnosti osnovnih organizacij pri spoznavanju, ocenjevanju in razreševanju aktualnih družbeno-političnih vprašanj. V dobri tretjini osnovnih organizacij je čutili premalo lastnih pobud,

zato tudi ne obvladujejo družbeno-političnih razmer v svojem okolju. Prav v teh organizacijah je razumljivo tudi največ članov, ki niso dovolj aktivni, se izmikajo pomembnejšim zadolžitvam, so lagodni in celo idejno neopredeljeni. Te osnovne organizacije bodo morale nujno menjati tudi svoj odnos do dela občinske konference. Povezava bo morala postati vsebinsko in oblikovno bolj pestra, to pa bo pomembno vplivalo na oblikovanje in uresničevanje politike zveze komunistov v občini.

Komunisti Gornje Savinjske doline so se odkrito in kritično soočili s tem slabostjo in jo nameravajo odločno odpraviti. Poimenovali so jo kot slaba odzivnost na sprejete dokumente zveze komunistov. Osrednji organi ZKJ in ZKS nenehno spodbujajo aktivnost zveze komunistov, ta aktivnost pa v konkretnih političnih akcijah v temeljnih organizacijah in krajevnih skupnostih v veliki meri izgubi svojo revolucionarno ostrino in raven aktualnosti. Te pomembne usmeritve v temeljnih samoupravnih sredinah vse prepočasi preoblikujemo v konkretno družbeno-politično akcijo. V uresničevanje sprejetih

sklepov in nalog komunisti v mozirski občini vložijo vse premalo naporov. Vse preveč je čakanja na različne pobude, na akcijske programe in podobno, premalo pa ocenjevanja razmer v vsaki sredini posebej in sprejemanja konkretnih ukrepov. To kaže tudi na dokaj neustrezen odnos do demokratičnega centralizma kot metode zagotavljanja idejno-politične enotnosti in akcijske trdnosti zveze komunistov.

Večjo aktivnost od slehernega komunista terjajo tudi sedanje družbeno-politične in gospodarske razmere doma in stanje na mednarodnem prizorišču. Takšno stanje nedvomno terja nadaljnjo krepitev enotnosti zveze komunistov in drugih socialističnih sil v sleherni samoupravni in družbeno-ekonomski celici. Tudi komunisti Gornje Savinjske doline so potrdili ugotovitev, da bodo morali vse svoje moči in sile vložiti v uspeh bitke za stabilizacijo gospodarstva. Zavedajo se tudi, da bo ta bitka dolga in da bo terjala žrtve, ki se bodo odražale v odrekanju vsemu, kar ne bo temeljilo na realno ustvarjanemu dohodku.

J. P.

Načrtovanje V ZKZ

V skladu z možnostmi

V začetku letošnjega leta se je Zgornjesavinjska kmetijska zadruga v Mozirju samoupravno preoblikovala. Pred enovito delovno organizacijo danes sestavlja več temeljnih oziroma združenih organizacij združenega dela in delovna skupnost skupnih služb. Takšno preoblikovanje je nujno narekovalo drugačen pristop na področju načrtovanja. Ustrezni samoupravni aktovi do takrat še niso sprejeli in jasno je, da jim je takšno stanje v veliki meri otežilo načrtovanje. Kljub pomanjkljivim osnovam za izdelavo načrtov so izdelali letne načrte in pri tem v celoti upoštevali takšno razmerja med temeljnimi organizacijami, ki so za delovno organizacijo kot celoto najbolj smotrna.

Načrt letošnjih naložb so izdelali za delovno organizacijo kot celoto. Pri tem so upoštevali spoznanje, da je investicijska sposobnost zadruga prenizka in bodo temeljne organizacije tudi v bodoče združevale sredstva ter jih usmerjale v najbolj učinkovite naložbe. Pretežni del sredstev bodo letos namenili za izgradnjo večnamenskega objekta v Solčavi, graditi so ga pričeli v lanskem letu prav tako kot vzrejališče za jarčke. Med novimi so najpomembnejša vlaganja v izgradnjo kmetijske strojne postaje in v kmetijsko preskrbovalno središče. Med manjše letošnje naložbe sodijo urejanje zbiralnic mleka, obnova nasadov hmelja, posodabljanje opreme in kmetijske mehanizacije ter

podobno. Predračunska vrednost vseh naložb nekoliko presega 50 milijonov dinarjev.

Proizvodno — prodajni načrt so pripravili za posamezne dejavnosti, pri čemer bodo perutninsko proizvodnjo šteli kot skupni proizvod temeljne zadruga organizacije in temeljne organizacije blagovni promet, ostanek čistega dohodka pa bodo delili na osnovi vloženega dela. Načrtujejo, da bodo letos prodajo v primerjavi z lanskim letom povečali za skupno 27 odstotkov. V prodajnem načrtu za letošnje leto je zapisano, da bodo letos prodali 8.000.000 litrov mleka, 533 ton klavne živine, pri čemer največji delež zavzema mlada pitana živina, prodali naj bi tudi 100 plemenskih živali in 60 ton ribeza. Ti podatki veljajo za temeljno zadruga organizacijo, temeljna organizacija blagovni promet naj bi poleg ostalega prodala 68 ton hmelja, 30 ton ribeza in 140.000 litrov mleka. Skupno naj bi pridelali še 12.250.000 jajc in 1.225 ton brojlerskega mesa. Na podlagi teh načrtov naj bi Zgornjesavinjska kmetijska zadruga v letošnjem letu in v primerjavi z lanskim povečala prodajo za 27 indeksnih točk.

Ko so na podlagi tega načrtovali celotni prihodek in delitev dohodka so zapisali, da se bo celotni prihodek povečal za 25 in dohodek za 27,6 odstotkov. V skladu s sprejetimi izhodišči bodo za bruto osebne dohodke letos namenili 21 odstotkov več sredstev kot v lanskem letu. Vrednost točke se bo pri tem povečala za 18 odstotkov in število zaposlenih za 2,5.

Letošnji načrti Zgornjesavinjske kmetijske zadruga zagotovo temeljijo na lanskolletnih dosežkih in na realni oceni njihovih možnosti. Cilji, ki so si jih zastavili so delovna obveza, ki so jo trdno odločeni tudi izpolniti. V te namene so sprejeli tudi vse potrebne ukrepe, prvi med njimi pa je uvedba nagrajevanja, katerega temelji so zgrajeni na produktivnosti.

J. P.

Pohod po poteh savinjskih partizanov

V soboto, 26. aprila smo taborniki iz mozirske občine začeli dvodnevni pohod po poteh savinjskih partizanov. Ta že kar tradicionalen pohod se je za spremembo od lani začel na Ljubnem. Naš vod „Hitri flos“ se je priključil tabornikom iz Mozirja in Nazarij, tako da smo skupaj tvorili celoto odreda Savinjskih partizanov. Žal, se tega pohoda ni udeležilo veliko število tabornikov, saj se nas je zbralo le 65. Naša pot je potekala od spomenika na Ljubnem do spomenika v Radmirju, naprej do Gornjega grada, kjer so se nam priključili tudi taborniki iz Gornjega grada. Nato smo skupaj odšli proti Bočni, iz Bočne v Sentjanj in nato na Rečico, kjer so nam pripravili dobro kosilo — enolončnico. Z Rečice smo krenili na desni breg Savinje proti Nazarjem. Hodili smo v strogi koloni eden za drugim. Ustavili smo se pri šestih spomenikih, prižgali smo svečke ter počastili spomin na padle borce z enominutnim molkom. V Nazarju smo prispeli ob 17. uri. Tam smo pričakali lokalno štafeto, ki je tu prenočila. Starejši taborniki iz Nazarij so nam pripravili tabor in zakurili kres. Ob 18. uri smo se porazdelili po hišah, kjer naj bi prenočili. Ob 19. uri smo imeli zbor v taboru in spuščanje zastave. Posedli smo ob tabornem ognju in peli pesmi. Seveda smo tudi zaplesali in se igrali šaljive igrice. Zvečer smo nekateri taborniki stražili štafeto palico. Kmalu smo se veseli porazgubili po hišah in odšli spat. Utrujeni in polni doživetij smo v trenutku zaspali.

V nedeljo pa nam vreme ni bilo najbolj naklonjeno. Bilo je mrzlo in začelo je močno deževati. Ko smo taborniki prispeli v tabor, smo se hitro poskrili v šotore in čakali, da se bo vreme izboljšalo. Žal se nam ta želja ni uresničila. Ob 10. uri smo odšli na avtobus, da bi se odpeljali domov. Med potjo smo se za jezikovno telovadbo še pošteno skregali. Na koncu pa se je vse uredilo in veseli smo se razšli.

S tem pohodom smo hoteli obuditi spomine na padle borce. Čeprav je bila pot dolga in naporna, smo si vsi taborniki zaželeli, da bi se prihodnje leto ponovno srečali.

Cvetka Marovt, 8. b
OŠ Ljubno ob Savinji

Mizarstvo in tesarstvo Smreka

Mladi ne popuščajo

Mladi v gornjegrajski Smreki tudi letos nadvse uspešno urešnjujejo svoj delovni načrt, ki mu zahtevnosti ne manjka. Letos so opravili že prenekatero nalogo, v mesecu mladosti pa so se seveda še posebej potrudili. Zavzeto in odgovorno opravljanje delovnih dolžnosti je vsekakor njihova največja obveza in zelo dobri poslovni uspehi pričajo, da jo resnično odgovorno izpolnjujejo.

Že v lanskem letu so pričeli z gradnjo počitniške hiše na lepem mestu ob Dreti in novogradnji namenili resnično vsestransko uporabnost. Mladi bodo v njej dobili svoje prostore, namenjena bo aktivnemu počitku vseh zaposlenih, uporabljali pa jo bodo tudi za vse oblike strokovnega in družbenopolitičnega izobraževanja. Odlično se ujema z okoljem, zato bo kot vzorčni primer lahko sprejemala tudi poslovne partnerje. Hiško so postavili že lani, sredstva zanjo so si prislužili sami, v teh dneh pa dokončno urejujejo njeno notranjost in okolico. Z deli bi radi končali še v tem mesecu, zato pridno delajo in so pri tem porabili resnično veliko število prostovoljnih delovnih ur in v celoti potrdili osnovne smotre prostovoljnega dela mladih. Povedati pa velja, da so jim pri delu v veliko pomoč tudi starejši delavci.

To seveda ni vse. Pred kratkim so sodelovali v akciji čiščenja delovne organizacije in njene okolice, konec prejšnjega tedna so opravili vsakoletni turnir v malem nogometu, na katerem so sodelovale ekipe vseh delovnih enot, predvsem pa velja poudariti, da so si v resnično velikem številu ogledali razstavo o življenju in delu Edvarda Kardelja v Slovenji Gradcu.

Ljubno ob Savinji

Pol stoletja nogometa

Na Ljubnem ob Savinji se zavzeto pripravljajo na slavo ob 50-letnici nogometne igre v tem kraju. Osrednjo slovesnost, sodila bo tudi v splet prireditve ob 60-letnici nogometa v Sloveniji, bodo pripravili 28. in 29. junija. Ob tej priložnosti bodo ob igrišču na Ljubnem odkrili spominsko obeležje v spomin na prvo nogometno tekmo na osvobojenem ozemlju, ki sta jo v letu 1944 na Ljubnem odigrali moštvi 14.

veljski Rudar in moštvo Železne Kaple, s katerim imajo že vrsto let navezane tesne stike.

Zaključna slovesnost s finalno tekmo bo v nedeljo, 29. junija popoldne. Omeniti velja, da v pripravah na slavo tvorno sodelujejo vsi krajevni dejavniki, tudi zaradi tega, ker bo takrat krajevna skupnost slavila svoj praznik in ga obeležila z novimi delovnimi zmagami. Na Ljubnem sicer slavijo praznik svoje krajevine

J. P.

Del priznanj, ki so jih doslej osvojili ljubenski nogometaši

divizije in 4. operativne cone. Na slavo bodo poleg ostalih gostov povabili tudi vse preživele borce, ob tej priložnosti pa bodo pripravili tudi nogometni turnir. Povabila so se odzvali slovenska mladinska reprezentanca, trbo-

skupnosti 19. maja, vendar so se dogovorili, da bodo slavo združili in ga pripravili konec junija. Skupno so zastavili tudi moči in že opravili velik del organizacijskih opravil.

J. P.

Pomladanski čas prinaša veliko nevarnosti na ceste in ob njih, vse bolj muhavno vreme pa jih le še povečuje. Takšnih in podobnih primerov je v Gornji Savinjski dolini precej, na vsak način dovolj, da smo med vožnjo še posebej pozorni.

20 let DO EFE

Dobri rezultati spodbujajo

V soboto je bila v delovni organizaciji Elektrofilterski elementi svečanost, s katero so delavci te delovne organizacije proslavili dvajset let uspešnega delovanja.

»Povsod po svetu, kjer stoje termoelektrarne, se pojavljajo velike težave, kam s pepelom. Čeprav se v Šoštanju s tako prirčnimi problemi nekoč še nismo srečevali, so bili vendar že v letu 1955 storjeni odločni koraki v smeri koristnega izkoriščanja te dragocene odpadne surovine. S skupnimi naporii Elektroinštituta Milan Vidmar, Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij, termoelektrarne Šoštanj ter GP Gradvenik Šoštanj, je bila ideja osvojena in postavljena tovarna.« S temi besedami je pričel svoj svečani govor direktor delovne organizacije EFE Bogo Zager. V nadaljevanju pa je dejal: »Tako lahko v tem trenutku z gotovostjo trdimo, da je v Velenju vsaj 70 odstotkov zgradb zgrajenih iz našega materiala, pri čemer moramo vedeti, da je bilo s tem, ko je bil gradbeni material v neposredni bližini, prihranjenih več milijonov din, saj bi morali drugače ves ta material pripeljati iz drugih predelov Slovenije in Jugoslavije.«

Bogo Zager je omenil tudi težave, s katerimi so se v delovni organizaciji srečevali v teh dvajsetih letih delovanja. Največja težava je nastala v letu 1974, ko se je morala tovarna umakniti pomembnej-

Priznanje za dvajset let dela

šemu objektu, energetskemu velikanu TEŠ IV. Izgradnja tovarne na novi lokaciji je trajala več kot pet mesecev, to pa je v tolikšni meri odvrnilo takratne kupce, da so v delovni organizaciji morali v naslednjem letu zmanjšati število zaposlenih in preiti na dvoizmensko delo. S pomočjo Rudnika lignita Velenje in Termoelektrarn Šoštanj so uspeli prebroditi tudi to težavno obdobje.

Med slovesnostjo

Rudarji izpolnjujejo proizvodni načrt

Primanjkuje jim nad 300 delavcev

Velenjski rudarji načrtujejo, da bodo letos nakopali kar 4.700.000 ton lignita. Obiskali smo velenjski premogovnik, da bi zvedeli, kako uresničujejo letni proizvodni načrt.

Po besedah vršilca dolžnosti predsednika kolektivnega poslovnega organa delovne organizacije Rudnik lignita Velenje ALOJZA DIACCIJA poteka uresničevanje načrta proizvodnje za to obdobje v skladu z letnim načrtom. Do vključno 24. maja so velenjski rudarji nakopali 1.847.000 ton lignita, kar je za 41.630 ton več kot so načrtovali. To proizvodnjo so dosegli v 116 dneh in eni tretjini, to pa je v osmih dneh več kot so predvidevali. Več delovnih dni so morali opraviiti, ker jim primanjkuje rudarjev. V jamskih tozdih bi morali sedaj imeti 3229 delavcev, imajo pa jih le 2911 ali 318 manj kot bi jih potrebovali. Iz tega sledi, da rudarji spet delajo več kot 42 ur na teden.

Poleg pomanjkanja rudarjev imajo na velenjskem rudniku tudi težave glede dobave potrebne opreme. Postopki za pridobivanje državnih pravic so zelo dolgi, kar je vzrok, da še vedno nimajo posamezne opreme, pa čeprav bi jo morali dobiti že v preteklem letu.

Alojz Diacci, v. d. predsednika Kop rudnika lignita.

Zaradi uvoznih težav kasni tudi dobava domače opreme. Vse to vsekakor vpliva, da uvajanje mehanizacije v proizvodnjo ne teče tako kot bi želeli. »Kljub temu,« je dejal Alojz Diacci, »bomo tudi letos, kot vselej doslej, storili vse, da bomo izpolnili proizvodni načrt. Volje in poleta imamo sicer dovolj. Toda izpolnitev proizvodnje je seveda pogojena tudi s pravočasno dobavo nujne

Sedanji uspehi delovne organizacije so nadvse zadovoljivi. V letošnjem letu bodo predvidoma prvič prekoračili mejo 40. milijonov enot zidakov, zmešali in napolnili bodo okoli 6 tisoč ton suhih malt ter izvedli približno 150 000 m² ometov.

Pri proizvodnji zidakov se DO EFE uvršča med največje proizvajalce v Sloveniji in pokriva 10 odstotkov slovenskih potreb, pri strojnih ometih pa je njihov delež celo preko 30 odstotkov. Ni torej čudno, da dokaj optimistično načrtujejo svojo prihodnost in nameravajo do konca naslednjega srednjeročnega obdobja povečati celotni prihodek za 4 krat, dohodek pa za 5 krat ob minimalnem povečanju števila zaposlenih.

Po svečanem govoru so podelili priznanja delavcem, ki so že 20 oziroma več kot 10 let v tej delovni organizaciji, podelili pa so tudi priznanja vsem tistim delovnim organizacijam, ki so prispevale k njihovem razvoju in priznanja najboljšim kooperantom.

B. Z.

DO ESO

Prvo tromesečje so zaključili uspešno

Za nami je obravnava trome-sečnih rezultatov gospodarjenja. Ocenili smo lastno prizadevnost in uspešnost ter realnost zastavljenih planov, ugotovili uspešnost prodaje naših proizvodov in storitev. Z gospodarskimi rezultati v prvem tromesečju ne moremo biti zadovoljni. V marsikateri temeljni organizaciji nismo dosegli zastavljenih ciljev, marsikje smo poslovali z izgubo. Trenutni kazalci sicer ne dajejo realne podobe, ta bo ob koncu leta gotovo drugačna,

Jože Zajc: S prvimi rezultati smo zadovoljni

opozarjajo pa na dolgoletne nesmotne poteze, s katerimi se sedaj le stežka otepamo.

Seveda vse delovne in temeljne organizacije v letošnjem tromesečju niso poslovale slabo in marsikje so uspeli izpolniti tudi dokaj zahtevne piane.

Ena od takšnih delovnih organizacij, ki je letošnje prvo tromesečje zaključila dokaj uspešno, je delovna organizacija Elektrostrojna oprema. Kot nam je povedal član kolektivnega poslovnega organa Jože Zajc, je celotni prihodek DO v obravnavanem obdobju znašal 136 milijonov dinarjev (v podatkih je izvzeta DSSS), kar je približno 31 odstotkov od načrtovanega celotnega prihodka za leto 1980. Porabljena sredstva pa so v tem obdobju znašala 79 milijonov dinarjev ali 33 odstotkov načrtovanih za letošnje leto. Višina porabljenih

sredstev je nekoliko večja zaradi povečanih stroškov storitev, ki jih za delovno organizacijo opravijo razni kooperanti.

Dohodek delovne organizacije je v tem obdobju znašal 53 milijonov dinarjev ali 29 odstotkov načrtovanega. Obveznosti iz dohodka pa so bile dosežene v višini 15 milijonov dinarjev ali 26 odstotkov od načrtovanega, tako, da je čisti dohodek znašal 42 milijonov dinarjev ali 30 odstotkov načrtovanega dohodka za letošnje leto.

Osební dohodki so bili v obravnavanem obdobju izplačani v višini 23 milijonov dinarjev ali 25 odstotkov od načrtovanega in so bili usklajeni z resolucijo za le-

tošnje leto ter z dogovorom o družbenem usmerjanju in razporejanju dohodka za leto 1980. V delovni organizaciji je bil tako ostanek čistega dohodka za sklade 17 milijonov din, kar je 40 odstotkov od načrtovanega.

Ti podatki kažejo, da je delovna organizacija ESO v prvem tromesečju letošnjega leta dosegla dobre rezultate. Na rezultate so prav gotovo vplivali tudi stabilizacijski ukrepi, ki so jih vgradili v plane temeljnih organizacij. K uspešnosti poslovanja delovne organizacije pa je svoj delež prispevala tudi majhna odvisnost od ovoženih repromaterialov, saj te delovna organizacija kupuje pri domačih proizvajalcih.

B. Z.

S skupnimi močmi do uspeha

Vegrad

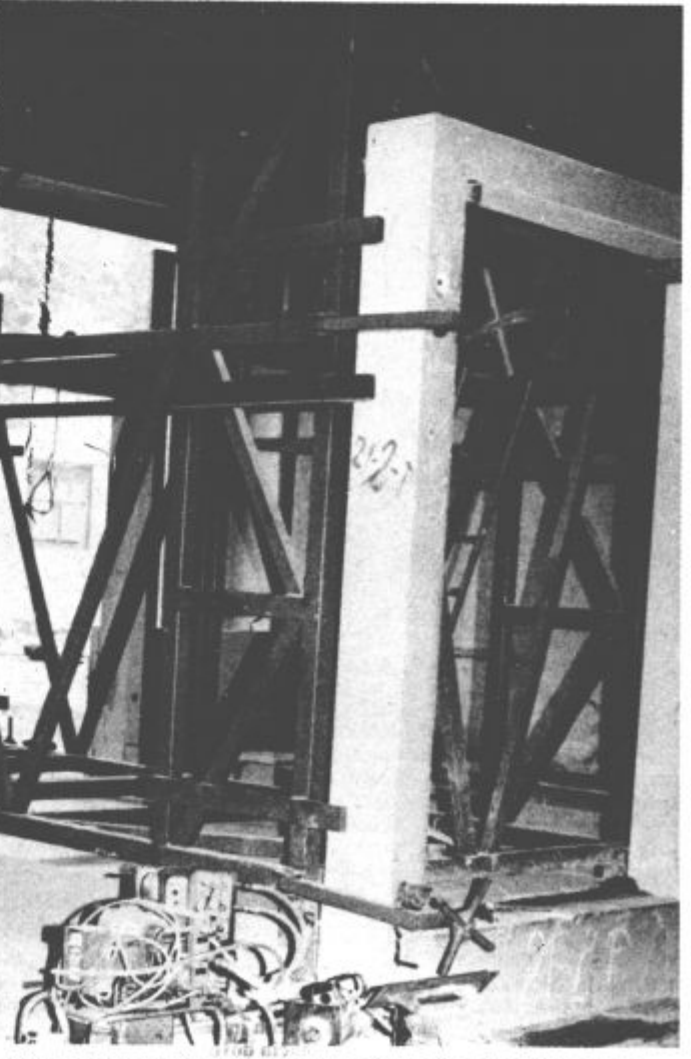
Ugodni rezultati

V gradbeno industrijskem podjetju Vegrad Velenje so s poslovanjem v letošnjih treh mesecih zadovoljni, saj so dosegli mnogo boljše rezultate, kljub temu da so se srečevali s številnimi težavami, ki so letos prizadele gospodarstvo in še posebej gradbene delovne organizacije.

V prvem četrtletju letošnjega leta je ta delovna organizacija ustvarila za 269.473.702 dinarja celotnega prihodka kar je v primerjavi z letom poprej skoraj 52 odstotkov več. Tudi dohodek je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta višji, in sicer za 53 odstotkov. Veliko sredstev so ustvarili tudi za sklade, vsi tozdi razen Lesne, projektivnega biroja ter delovne skupnosti skupnih služb pa so odvajali tudi pospešeno amortizacijo, kljub temu, da tega s planom niso predvidevali.

Ugodni poslovni rezultati Vegrada so vsekakor plod stabilizacijskih prizadevanj, saj se je produktivnost dela močno dvignila. Vsi tozdi razen Lesne so v prvem tromesečju dosegli pozitivne rezultate.

Kljub ugodnim poslovnim rezultatom v letošnjem prvem četrtletju, pa se v Vegradu zavedajo resnosti gospodarskega položaja. Zaradi stabilizacijskih prizadevanj so številne gradnje, za katere so se že dogovarjali, preklicali. Na trgu je ostra konkurenca in zavedajo se, da bodo uspeli le z dobrim delom in seveda, če bodo upoštevali tudi roke izgradnje. Da bodo vse to lahko dosegli, pa se bo moral, tako kot jim je v prvem tromesečju v veliki meri že uspelo, v stabilizacijska prizadevanja vključiti sleherni zaposlen.

Tudi v Vegradu vse bolj prihajajo k industrializaciji gradnje

Inovacijska dejavnost

Nagrada za montažno žerjavno progo

Inovacijska dejavnost je za hitrejši in uspešnejši razvoj gospodarstva izredno velikega pomena. Žal, temu vprašanju posvečajo vse premalo pozornosti tudi v delovnih organizacijah naše občine, saj marsikje inovatorji nimajo možnosti, da bi lahko svoje

betonske temelje, ki so jih morali zgraditi, da so lahko postavili žerjavno progo.

Montažno žerjavno progo v Vegradu že nekaj časa s pridom uporabljajo, zanj pa se zanima tudi gradbeno podjetje iz Nove Gorice. Predlog so prijavi tudi patentnemu zavodu SRS.

NAGRADA SPODBUDA ZA NADALJNJE DELO

Z nagradenci smo se pogovarjali o pomembnem dosežku.

JOŽE RAJER: „V naši delovni organizaciji, kljub temu, da smo dokaj veliki, doslej nismo imeli dobrih možnosti za hiter razvoj inovacijske dejavnosti. Že vrsto let delam kot gradbenik in ves ta čas sem intenzivno razmišljal o odpravi

ni team, v katerem smo sodelovali strokovnjaki različnih profilov, saj smo na ta način obdelali resnično vsa področja. Vsako malenkost pri tej progi smo natanko proučili in prav zaradi tega je proga, ki smo jo dali v uporabo, dodelana. To je za nas nedvomno izredno velik uspeh, pa tudi spodbuda, da bomo še prizadevneje delali na tem področju.“

MILAN JENKO: „Zadovoljen sem, da sem sodeloval pri izdelavi predloga, ki je v delovni organizaciji zelo uspel, saj so se pokazale številne prednosti, predvsem pa velik ekonomski prihranek. Menim, da posvečamo inventivni dejavnosti še vse premalo pozornosti. Na tem področju se še vedno težko uveljavljamo. Premalo se zavedamo pomena takšnega dela za naše gospodarstvo.“

V Vegradu si prizadevamo, da bi se inventivna dejavnost kar najbolj razmaknila in določene uspehe smo že dosegli. Delujem v komisiji za inventivno dejavnost in vsi člani si prizadevamo, da bi bilo delo na tem področju, kar najbolj uspešno.“

Za razgovor smo zaprosili tudi predsednika komisije za inventivno dejavnost v delovni organizaciji

la odpraviti. V prejšnjem mandatnem obdobju komisija ni bila dobro organizirana, kar se kaže tudi v tem, da niso načrtovali sredstev za svoje delo in tako je novoizvoljena komisija brez finančnih sredstev, februarja pa teh ni bilo več moč načrtovati. Upajo, da bodo za njeno redno dejavnost namenile del sredstev razvojne službe.

Komisija za inovacije v Vegradu si prizadeva, da bi k sodelovanju pritegnili slehernega zaposlenega. Veliko delajo na propagandnem področju, da bi tako zaposlene seznanili z velikimi prednostmi te dejavnosti za naše gospodarstvo. V tozidih so postavili oglasne deske, na katerih delavce seznanjajo s to vsebino in nabiralnike, kamor lahko delavci anonimno oddajajo predloge. Delavci lahko predložijo tudi samo idejo, komisija pa poskrbi, da strokovni organi pripravijo vso ostalo dokumentacijo.

Trenutno pripravlja komisija nov samoupravni sporazum o tej dejavnosti, po katerem bodo predloge tudi nagrajevali. Prav zaradi tega, ker omenjenega pravilnika še nimajo, je poudaril Peter Kariž, predloga Montažna žerjavna proga še niso nagradili.

Rešene neštete težave

V letošnjem stabilizacijskem letu je vsaka novost še kako dobrodošla. Spodbujanje inventivne dejavnosti pa naj bi bila nadvse pomembna naloga vseh organizacij združenega dela naše občine. Tudi letos sta imeli komisija za inovacije pri občinski zvezi sindikatov Slovenije Velenje in občinski raziskovalni skupnosti, ki sta že petič razpisali nagradni natečaj, mnogo dela. V razpisnem roku sta prejeli kar devet predlogov s področja množične inventivne dejavnosti in enega s področja ustvarjalnosti posameznikov.

Med predlogi s področja množične inventivne dejavnosti sta si drugo nagrado prislužila tudi Anton Lesjak in Herman Miklavžina, oba delavca Gorenja, in sicer za stroj za vrtnje nosilnih okvirjev za zmrzovalno skrinjo.

Njuna inovacija je pripomogla k boljšemu izkoristku časa, saj se je

Najprej sva si zamislila funkcijo tega, jo obdelala in izdelala. Od zamisli do same izvedbe sva potrebovala samo dva meseca. Njuna pomoč so nama čestokrat priskočili tudi delavci orodjarne in tozda embalaže z raznim odpadnim materialom, pa tudi delom.“

Novost pa je pripomogla še k nekaterim drugim izboljšavam. Z uvedbo nove konstrukcije zmrzovalnih skrinj se je spremenila še

Jože Rajer

zamislili, izboljšave in tudi izume, izpeljali v praksi. Seveda je treba povedati, da se takšno stanje le izboljšuje. Spodbudno delujeta tudi komisiji za inovacije pri občinskem sindikalnem svetu ter pri občinski raziskovalni skupnosti. Ti dve komisiji razpisujeta že nekaj let nagradni natečaj za najuspešnejša inovacijska dela.

Ob letošnjem delavskem prazniku so za predlog Montažna žerjavna proga prejeli tretjo nagrado tudi JOŽE RAJER, DUŠAN MIRTIC, JAKOB PRESEČNIK, ALOJZ HUDARIN in MILAN JENKO, zaposleni pri Gradbeno industrijskem podjetju Vegrad Velenje.

Montažno žerjavno progo v delovni organizaciji že precej časa uporabljajo in je velikega pomena, saj so se vseskozi ubadali z vprašanjem, kako najhitreje, najbolje in najceneje pripraviti progo za postavitev žerjave.

Omenjena skupina je že pred leti pričela pripravljati vso potrebno dokumentacijo za montažno žerjavno progo. Do takrat so v Vegradu uporabljali različne proge. Tako so imeli klasično progo z lesenimi progovi, nato pa so uporabljali betonske temelje. Vse to pa

Jakob Presečnik

nekaterih pomanjkljivosti. Menim, da imamo v gradbeništvu, mnogo, mnogo premalo inovacij. Mnoge stvari bi se dale opravljati enostavneje in ceneje. Za razne ideje pa ni bilo pravega posluha. No, prepričan sem, da temu v prihodnje ne bo več tako, da bomo postavili inovacijsko dejavnost na tisto mesto, ki ji bi morala pripadati v naši delovni organizaciji.

Kljub temu, da je montažna žerjavna poroga v Vegradu že dalj časa v uporabi, in da se je ekonomski učinek že pokazal, pa ta predlog v delovni organizaciji še ni bil nagrajen. Skupina je pripravila oziroma pripravlja še nekaj drugih izboljšav.“

JAKOB PRESEČNIK: „Stroški pri montaži in demontaži proge so bili zelo visoki in prav to nas je privedlo k temu, da smo pričeli razmišljati, kako bi jih zmanjšali, saj smo v tujini in tudi doma videli boljše rešitve. Oblikovali smo strokovni team, v katerem sodelujemo ljudje različnih strokovnih usmeritev in izdelali predlog. Izkazal se je za uspešnega in zato smo ga v delovni organizaciji tudi pričeli uporabljati.“

Doslej na področju inventivne dejavnosti nismo dosegali najboljših rezultatov, verjetno tudi zato ne, ker komisije, ki so delovale v ta

Dušan Mirtič

je terjalo veliko časa, bilo pa je tudi sorazmerno drago.

Ko je skupina pripravila vso potrebno dokumentacijo, ki jo je tozdu Gradnje namenili nekaj sredstev za prototip te proge, ki so jo kasneje tudi preizkusili, določene stvari izboljšali in dopolnili. Proga se je izkazala za zelo dobro, saj so na ta način dosegli ogromen prihranek v času postavitve, pa tudi velik prihranek. Progo, ki jo so prej postavljali tudi dva tedna in še več, lahko sedaj postavijo v treh dneh, že pri drugi postavitvi pa novi predlog prinaša čisti dobiček. Izračunali so, da bodo tako v delovni organizaciji Vegrad v enem letu pri sedanjem številu žerjavov prihranili najmanj 2,5 milijona dinarjev. Poleg tega je odpadlo veliko fizičnega dela in povečala se je varnost pri delu. Proga ne zahteva vzdrževanja, jo je pa enostavno postaviti in razstaviti. To lahko stori žerjav sam, razen neposredno na mestu, kjer stoji. Po prejšnjem načinu, so morali, ko so urejali okolico zgradb, odstranjevati še

Alojz Hudarin

namen, niso bile dovolj dobro organizirane, nismo pa tudi odvajali posebnih sredstev. Vendar sem prepričan, da bo v bodoče drugače, saj se je komisija, ki smo jo v delovni organizaciji imenovali februarja letos, resno lotila dela in določeni rezultati so že vidni.“

DUŠAN MIRTIC: „Montažna žerjavna proga je izredno uporabna, saj se njene prednosti, kažejo vsepovsod. Menim, da je bilo prav, da smo oblikovali strokov-

Milan Jenko

Vegrad PETRA KARIŽA. Kot smo že omenili, je ta komisija takoj ob izvolitvi resno poprijela za delo in že dosegla določene rezultate, žal pa vseh pomanjkljivosti, še ni mog-

Peter Kariž

Kljub temu, da novoizvoljena komisija deluje šele kratak čas, so uspehi njenega dela že vidni, saj prejemo številne predloge. Radi pa bi jih še več. Mira Zakošek

Anton Lesjak

skrajšal postopek izdelave iz petih operacij na eno samo, izdelovalni čas pa iz 29 ur na 8 ur in 33 minut za 1000 kosov okvirjev. „Inovacija se je rodila pravzaprav iz prizadevanj za reševanje težav pri vrtnju skrinj“, sta dejala naša sogovornika.

„Delo v našem tozdu je tako, da nas samo sili k neprestanemu iskanju boljših in ustrežnejših rešitev za težave, ki nastajajo v proizvodnji. Stroj za vrtnje nosilnih okvirjev za zmrzovalne skrinje smo iskali že dalj časa doma, pa tudi v tujini. Potreba, ki je nastala, naju je pravzaprav spodbudila, da sva skonstruirala ustrezen stroj.“

Herman Miklavžina

embalaža. Izdelava novega nosilnega lesenega okvirja je pripomogla k povečanju nosilnosti trdnosti, skrinja je stabilnejša, montaža podstavka na podnožju skrinje pa enostavnejša. Pri dosedanjem načinu proizvodnje se je povečala tudi varnost pri samem delu, saj je zaščita specialnih svedrov, ki jih je prav tako skonstruiral Lesjak, izvedena zelo domiselno in onemogoča poškodbe pri delu. Izboljšali so se pogoji dela, pa tudi ekonomski prihranek je precejšen.

„Delovna organizacija premalo pozornosti posveča inventivni dejavnosti, posebno pa še v času, ko si prav vsi prizadevamo za stabilnejše gospodarske tokove. Pri nas je sicer organizirana posebna služba, vendar pravih pobud ni. Mnoge stvari bi lahko opravili enostavneje in ceneje, če bi tudi drugi pripomogli k izvedbi zamisli. Stroj za vrtnje nosilnih okvirjev za zmrzovalne skrinje uporabljajo v proizvodni verigi že več kot dve leti, predlog zanj pa je bil prijavljen šele letos,“ sta zaključila naš pogovor Herman Miklavžina, lesni tehnik ter Anton Lesjak, visokokvalificirani mizar.

Veliko možnosti, pa tudi potreb

Na letošnji svečani podelitvi nagrad ob 1. maju, mednarodnem delavskem prazniku, ki jih podeljuje občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Velenje ter občinska raziskovalna skupnost Velenje so prejeli eno drugo nagrado s področja množične inventivne dejavnosti tudi STANE CEVZAR ter sodelavca JURIJ KOSTRIC in ERNO FERDER, in sicer za predlog „dviganje drobilnika s pomočjo hidravličnega cilindra“.

Vsi trije so zaposleni na Rudniku lignita Velenje, kjer je vsaka novost izboljšanje pogojev delovnih pogojev v jami. Njihov inovacijski predlog je pomembna kvalitetna novost pri prevozu premoga, pa tudi materiala, ki se uporablja za delo pri izkopu premoga. Na rudniku je vsako čelo opremljeno z odvozno in dostavno progo. Na odvozni progi je vgrajen drobilnik za drobljenje večjih kosov premoga. Skoz drobilnik pa teče tudi verižni transport, po katerem prevažajo premog in material, ki ga je potrebno pred njim razložiti in za njim ponovno naložiti ali pa dvigniti vrhni del drobilnika z dviznimi napravami, pri čemer je moral biti vedno prisoten še ključavničar. Delo je bilo naporno in nevarno. S to izboljšavo pa se je precej poenostavilo. V drobilniku sta sedaj vgrajena dva hidravlična cilindra, s pomočjo katerih se dvigne zgornji del, posebna ključavnica v cilindrih pa omogoča, da ostane zgornji del dvignjen dovolj visoko brez dodatnega podlaganja.

Inovacija je pripomogla k zmanjšanju obsega fizičnega dela, boljši izrabi časa, močno povečala pa se

je tudi varnost pri delu. Precej velik je tudi ekonomski prihranek, ki ga cenijo na 6.000.000,00 dinarjev na leto.

Avtorji takole označujejo svojo novost: „Vsi trije delamo v jami. Na vsakem koraku se srečujemo z neštetimi težavami, ki nastanejo pri izkopu premoga. Razložitev materiala pred drobilnikom in razložitev za njim nas je že dolgo bodla v oči. Potreba sama nas je silila v to, da smo se vsedli skupaj, proučili možnosti za rešitev težave in z delom takoj tudi pričeli. V dobrih štirinajst dni smo naredili prototip in ga v jami preizkusili. Delo je sedaj mnogo bolj enostavnejše, pa tudi lažje. Pojavljajo se sicer še nekatere

nepravilnosti, ki nastanejo predvsem zaradi nepravilnega rokovanja s strojem, vendar bomo tudi te prav gotovo kar kmalu odpravili.“

Stane Cevzar je človek, ki vedno kaj raziskuje, rešuje ali na novo snuje. Z inovatorsko dejavnostjo se je pričel ukvarjati že leta 1962. Od takrat pa do danes je prijavil že sedem predlogov, od tega pa so bili kar štiri nagrajeni. Tudi sedaj mu ne manjka idejnih rešitev za težave, ki se pojavljajo pri delu v jami. „Na vsakem koraku se srečujem s številnimi težavami in za vsako izmed njih lahko najdem ustrezno rešitev. Nekateri delovne organizacije posvečajo premalo pozornosti inovatorski dejavnosti. Ni pra-

vih pobud, ki bi delavce usmerjale in jim pomagale do izvedbe zamisli. V naši delovni organizaciji se iz leta v leto stanje na tem področju izboljšuje. Nujno pa bosta morali pri komisiji za inovacije delovati še komisija za izračun ekonomskega prihranka ter komisija za strokovno mnenje, saj bo le tako vsaka zamisel hitreje rešena,“ meni Stane Cevzar.

Tudi ostala sodelavca ne zaostajata dosti za njim. Z inovacijami pa prav gotovo vsi veliko prispevajo k umiritvi naših gospodarskih tokov. Nešteto je težav in prav toliko rešitev, ki jih bodo letošnji nagradenci inovatorji Rudnika lignita Velenje skupaj gotovo uspešno premagali.

Stane Cevzar

Ernest Ferder

Jurij Kostrič

NAŠI OSMOŠOLCI V ŠOLSKEM LETU 1979/80

8. a Osnovna šola Štirinajste divizije Velenje; od leve proti desni: Majda Podvratnik, Marina Perger, Nuša Povše, Suzana Manček; druga vrsta: Zijad Hepič, Romana Plešnik, Ivica Založnik, Bogdan Rednak, Jurček Podgoršek, Stanko Drev; tretja vrsta: Tonček Luzar, Helmi Kozjak, razredničarka Dragica Kresnik.

8. b OSNOVNE ŠOLE GUSTAV ŠILIH: Brane Jakob, Andrej Golobinek, Drago Vivod, Tomo Zaponšek, Meta Založnik, Saša Višnar, Suzana Žula, Tatjana Praznik; druga vrsta: Bojan Kovačević, Alenka Glinšek, Lidija Horvat, Zdenka Žilič, Igor Kastelic, Andreja Kunej, Nevenka Finžgar, Suzana Kreysel, Alenka Kovačič, Cvetka Zagoričnik, Duška Bednjanič; tretja vrsta: Tanja Toff, Gorazd Škorjanc, Andrej Tampus, Bojan Slatinjek, Aleš Dremelj, Peter Zlodej, Edita Šmid, Rolanda Jager; razrednik Marina Novak

8. b Osnovna šola Štirinajste divizije Velenje; od leve proti desni: Branko Jelenko, Sonja Krajnc, Sonja Tič; druga vrsta: Drago Verboten, Vili Drev, Darko Hudobreznik, Romana Dvornjak, razredničarka Marija Horvat.

8. c OSNOVNE ŠOLE GUSTAV ŠILIH: stojijo od leve proti desni Marko Kastelic, Boris Škrinjar, Ervin Brelj, Peter Groznik, Sašo Možgan, Marko Kljajič, Tonko Skejič; druga vrsta: Edita Krajšek, Suzana Maršnjak, Blanka Kavšek, Drago Šantej, Tadeja Rudolf, Jožica Kotnik, Mirjana Komljenovič, Karmen Čonlaš, Branka Borovnik; tretja vrsta: Jelka Razgor, Marjan Štumpfeli, Romana Vučina, Andreja Mirmik, Bojan Razgor, Andrej Perko, Savo Osolnik, Melita Kampuž, Zoran Jovan, Bermi Rožički, Jana Camlek, Anica Breclj; razrednik Miha Macun

8. a OSNOVNE ŠOLE GUSTAV ŠILIH: stojijo od leve proti desni: Tini Sušec, Bojan Pevnik, Igor Stropnik, Oto Janežič, Zdenko Plaznik, Branko Šmon, Andreja Cokan, Renato Miklavčič; druga vrsta: Jože Tajnšek, Jožica Pleteršek, Bojana Rebernik, Poldka Hriberšek, Mihelca Grill, Zlatka Medvejek, Alenka Tepež; tretja vrsta: Miran Bundrla, Marica Orozel, Andrej Puč, Irena Klemenc, Alenka Camlek, Nada Naveršnik, Danica Korošec, Martina Kuhar, Blaženka Janežič, Ivica Jelen; četrta vrsta: Stanko Tajnšek, Vladka Kosesnik, Jože Janežič, Ernest Tacol (manjka Brina Ornik), razrednik Tončka Miletič

8. d OSNOVNE ŠOLE GUSTAV ŠILIH: stojijo od leve proti desni: Lidija Goričanec, Biserka Koštrun, Irena Lebnik, Robi Pšeničnik, Andrej Beliš, Srečko Avberšek, Bojan Avberšek, Vojko Meh, Igor Javornik, Rok Preložnik, Cvetka Herlak; druga vrsta: Nada Vetrih, Draga Sedovnik, Milena Hrustelj, Natalija Ovniček, Tatjana Stropnik, Sonja Avberšek, Jelka Jelenko, Marija Lemež, Ivica Špegli, Breda Bombek, Edi Mežnar, Robi Podostrešek, Jože Ževart, Ivan Verboten, Avberšek Slavko, Igor Skrabe in Vesna Vovk.

„Gojmirče!“

Deček se ni ganil, samo njegove roke so se krčevito stresle, a nohtovi so se zarili v belo brezovo lubje, kakor bi se je hoteli trdno oprijeti.

Stojana je zaskrbelo.

„Kaj ti je, sinko, da ne čuješ?“

Nežno ga je prijel za temnokodrasto glavico in jo rahlo okrenil k sebi. Iz dečkovih velikih oči so se usipale debele svetle solze. Druga za drugo je polzela po zardelih licih, male prsi so se burno gibale in se tresle v pritajenem joku, ki se je skrival v grlu.

„Zakaj plaka moj pogumni dečko?“

Gojmir mu ni mogel takoj odgovoriti, odprl je usta, ali besede niso hotele iz njh.

Stojan ga je razumel: lahko ga je gladil po laseh in molče čakal, da se poleže prvi naval grenke bolesti. Počasi se je deček pomiril, solze niso več tekle tako nagosto in prsi so se dvigale počasneje. Le zdaj pa zdaj se je še nekje globoko v njih utrgalo zatajevano ihtenje. Roke so izpustile belo brezo in so se kakor nevede oklenile očetovih, ki so še vedno božale njegovo sklonjeno glavo.

Po daljšem premoru, ko se je bil deček že čisto pomiril, je vprašal očca s tihim glasom: »Povej mi zdaj, Gojmirče, zakaj si plakal!«

Zadrževano in pretrgano je prišlo iz ust: »Zakaj so gledali lovci tako grdo in ošabno? Zakaj si se jim umaknil ti, očka? Zakaj te niso pozdravili, ampak se smejali? Zakaj nismo šli k belemu hramu, ko je bilo Velesovo slavoje ... kakor drugi?«

Stojan se je stresel in žalostno pogledal svojega edince.

»Zato tedaj!« je rekel tiho kakor samemu sebi. »Pričakoval sem ta vprašanja ... ali ne še tako hitro ...«

»In zakaj ne pasemo svojih čred z drugimi na planinah?« je nadaljeval deček.

»Zakaj mi je rekla Svetka: »Beži stran, nezadružanov sin!« in se smejala? Zakaj si nezadružan? Kaj smo storili ljudem? Kaj sem jaz storil Svetki?«

»Kdo je ta Svetka? Od kod jo poznaš?«

»O, pogosto sem jo videl! Š s svojimi kozami je prišla blizu moje črede in večkrat sva se pogovarjala in se skupaj igrala. Jaz sem ji delal iz vrbovega šibja piščalke, ona pa je pletla vence iz gozdnih cvetic in mi jih natikala na glavo. Skoro vsak dan sva se našla. Zdaj pa je že dolgo ni več ... Nekega dne,« je pripovedoval Gojmir s tišjim glasom, »je ni bilo k meni, čeprav sem dobro čul meketanje njenih koz, ki so se pasle v gozdu. Grem tja, odkoder so se oglašale, in resnično, tudi Svetka je bila z njimi. Pod velikim hrastom je sedela in se igrala z dvema majhnima dečkoma, ki ju še nikdar nisem bil videl ... Komaj me zagledata, skočita pokonci, bežita proti meni in začeta vpiti name. Nisem razumel, kaj sta rekla, ker ju nisem utegnil poslušati. Grem naravnost k Svetki in jo vprašam: Zakaj pa nisi prišla k meni kakor navadno? Ali si jezna, Svetka? Ona me niti ne pogleda ... Mislim sem, da ni dobro slišala mojih besed, zato jo vprašam še enkrat. Še vedno ne odgovori ... Nazadnje nevoljno zmaje z rameni in zaničljivo reče: »Beži stran, nezadružnikov sin! Ne maram se igrati s teboj! Zlebor in Zdemir, pojdimo! Mi smo zadružani!« — Tuja dečka pričneta skakati krog mene, se smejeti in kričati, jaz pa sem zbežal in ves dan jokati pri naših kozah ...«

»Zakaj mi nisi že tedaj vsega povedal, Gojmirče?«

»Povedal sem majki, ali ona mi je rekla, naj molčim in ti ne pripovedujem; ker bi te razburilo in razjezilo ... Toda danes ne morem, ne morem več! ...«

O il je drobne roke okrog očetovega vratu.

»Koliko sem mislil o tem ... ni mi dalo spati ... in ko smo se vozili na Velesovo slavnost, smo bili sami, čisto sami spodaj pri praznih brodovih v pristanišču ... Prosim te, očka, povej mi, kaj smo storili ljudem?«

Stojanovo lice je bilo nagubano, v njegovih očeh je ležala težka žalost.

»Vse preveč misliš, moj sinko! Tvoja mladost bi morala biti brez skrbi in ne bi smela izpraševati!«

Deček se ga je oklenil tesneje.

»Prosim te, prosim te, povej! Časih bi najrajši zagrabil velik in oster kamen, da bi ga vrgel na te hudobne in krute zadružane ...«

Stojan se je prestrašil in ga trdno stisnil k sebi.

»Ne reci nikdar več kaj takega, Gojmirče! Ubožec si ... Nimaš drugov in nimaš veselja, ki ga zahtevajo tvoja leta. Zato

Gustav Šilih

Nekoč je bilo jezero ...

6

(Dolinska bajka)

mного misliš, preveč premišljaš ... Ali vеди, sinko moj. Tvoj oče ni slab človek ... Razumen si, razumnejši, kakor so drugi dečki, tvoji vrstniki. Hočem ti povedati, kako se je zgodilo, da nismo zadružani. Dolgo je že, ko se je vse to dogodilo; ti si bil še čisto majhen in neboljen ...«

Gojmir se je prvil k očetu in ga pričakujoče pogledal.

»Pojdiva, greva do jezera! Tam sedeva, in čul boš mojo povest.«

Dospesvi na obrežje, sta legla v visoko, še vso rosno travo. Stojan je začel govoriti.

»Moj ujec Dobrogoj je še vedno zaleščanski župan in biva v gradišču Na skalah, kjer sem bil rojen tudi jaz. Oče in majka sta mi zgodaj umrla. Otrovala ju je zarobljena obrska čarovnica. Midva otroka, jaz in moj mlajši brat Volkun, sva ostala sama. Živela sva pri uju v gradišču. Dobrogojevi sinovi — pet vrlih junakov je imel — so padli v bojih proti Obrom ... Tako je imel naju za svojo deco. — Lepo nama je prešla mladost. Živeli smo v izobilju, mirno in brez nadlog. Pogosto smo hodili na lov. Komaj petnajst let star sem že podrl svojega prvega medveda. Na večjih lovih, kjer se je zbirala cela župa na veseli pogon, so poslane poedine zadruge svoje najboljši lovce. Tam smo se spoznavali in spoprijateljili. Moj brat Volkun ni imel veselja do lova, tudi vojnik ni bil nikoli. Najrajši je ostajal doma in obdeloval polje. Ker je opravljal to delo bolje kot vsak drug Zaleščan, ga je ujec jako cenil. Jaz pa sem bil vnet lovec. Tesno sem se spoprijateljil z Domogojem, sinom staroste Branislava iz Podgorja. Bila sva neprestano skupaj: skupno sva lovila, skupno ribarila in skupaj veslala po jezeru. Vse sva si zaupala, vse si razodela, žalost in veselje sva delila med seboj. Najino prijateljstvo je bilo znano po vsem Zalesju. Še bolj je utrdila to bogovom posvečeno zvezo velika nevarnost, ki je skoro, skoro nama obema vzel življenje. Tedaj pa sem tudi spoznal, kako zvesto in pošteno je bilo Domogojovo srce. — Zgodilo se je na lovu. Šla sva nad zloznanega medveda, skrivačega se nekje na Stropnici. Dokaj časa je že motil mirno življenje naših čred na planinskih pašnikih in naredil mnogo škode med drobnico, a tudi našim čebelarjem je prav rad odvezal s trdom nabrani sladki med. Marsikatero noč je šumelo po naših uljnjakih, a kosmatinec je imel predebelo kožo, da bi ga bili čebelni piki boleli in pregnali. — Lepo jutro je zasijalo, ko sva bila že visoko v hribovih. Natančno sva vedela za kraj, kjer sva zver lahko brez nevarnosti dobila. Skoro brezskrbno sva šla dalje in trobila v gozdne rogove, da je odmevalo daleč naokrog — kakor danes, Gojmirče! V medvedje skrivališče sva se namenila priti od dveh strani, vsak od ene, zato sva se ločila šele zgoraj, ko sva bila samo še nekaj stotin korakov oddaljena od njega. Sam sem nadaljeval pot nekoliko previdneje. Pripravljen sem bil, Zrahljati sem hotel tudi nož v nožnici, toda ni se mi posrečilo. Nekaj je moralo rezilo zadrževati. Zaman sem se trudil in se napenjal, no navsezadnje sem pustil brezplodno prizadevanje. — Dasi me je ta neuspeh vznemiril, sem se vendar tolažil, da zadenem medveda v njegovem skrivališču že s prvo pšico do smrti, tako da ne pride do boja z nožem. Razen tega pa sem z gotovostjo računal na pravočasno prijateljevo pomoč. Z zadrževanji, opreznimi koraki se plazim proti medvedjemu skrivališču, skritemu med strmimi, z bršljanom prepletenimi skalami in gostim grmovjem. Nenadoma začujem

za hrbtom ježno, globoko zamolklo renčanje, da mi je za trenutek čezelo sapo. Naglo se obrnem: pred menoj stoji velikanski medved s srdito gorečimi očmi, oni, ki sva ga z Domogojem hotela poiskati in iznenaditi, pa je on iznenadil mene. Bržkone ga je bilo prebodelo in pregnalo iz brloga najino preglasno trobentanje. Hitro napnem lok. Velikan se vzpne v vsej svoji mogočnosti in taca po zadnjih nogah naravnost proti meni. Sprožim ... Tetiva zapoje z visokim glasom ... Pšica zadene, toda ne do smrti; običajna je v debeli kosmatinevi koži, ki se je hipoma pobarvala s krvjo. Z besnim skokom plane razjarjena zver name, težke šape me poderejo s tako silo na tla, da sem se dvakrat, trikrat prevalil. Na srečo je mehki mah olajšal pretrdi padec. Medved sam je izgubil ravnotežje in se sopihaajoč prevrže čez mene. Njegova vroča zverinska sapa je puhnila vame. V smrtnem strahu sem na glas zakričal: »Domogoj, Domogoj!« ... Medved se je hitro in nenavadno okretno skobacal na noge in iznova planil name. Še sem mislil, da sem izgubljen. V pričakovanju smrtnega obzema s strahovitimi tacami sem zaprl oči. Toda Domogoj ni bilo. Medved nepričakovano strašno zatuli in me izpusti. Radosno upanje me prešine, hitro se zavem in skočim pokonci. Zvesti Domogoj se je takoj odzval mojemu obupnemu klicu in napadel medveda od zadaj: globoko med rebra mu je zasadil ostri nož. A medved še vedno ni bil premagan. Ves razdivjan vstane, se zaleti nad prijatelja in ga podere na tla. Vse to je bilo delo trenutka. Obupan zgrabim še enkrat za svoj nož, vlečem in vlečem; napnem vse moči, posreči se mi, izderem ga ... Bliskoma se vržem nad ranjeno zver, ki je Domogoj neusmiljeno premetavala med svojimi orjaškimi šapami, in ji zabodem nož do ročaja v srce. Še enkrat se je vzpela visoko v zrak; nato pa je padla vznak na zeleni mah, kjer je obležala, razkopavajoč ga z onemoglimi tacami. Globoko diha sva se ji približala. Ko pa sva jo pozorneje pogledala, sva oha prebledela: ubiti medved je bil eden največjih, kar sva jih kdaj videla v naših gozdovih. — V tisti usodni uri sva si obljubila večno prijateljstvo in zvesto pomoč v sleherni sili in vsaki nesreči, ki bi kdaj zadela enega izmed naju. — Domogoj je imel še enkrat priliko, da me reši velike nevarnosti, nemara večje, kakor je bil boj z medvedom, tedaj se pa nisem moral boriti z divjim zvermi, temveč z divjimi ljudmi — s krvočelnimi Obri.

Saj si že čul o njih ... Naš narod jih imenuje navadno pesoglavce. Njihove čudne glave in pasje obrnjene oči so jim dali to ime. Po smrti velikega kralja si še dolgo časa niso upali napasti Slovence. Počasi pa jim je naraščal pogum in zopet so se pojavili v manjših tolpah v naših obmejnih pokrajinah.

Pred mnogimi, mnogimi leti so bili Obri prijatelji in zavezniki slovenski, pozneje pa so postali objestni in so pozabili nekdanje zavezništvo. Odkar smo mi Slovenci postali gospodari teh zemelj, smo obdelovali svoje polje in živeli v raztresenih selih naokrog. Obrom je bilo torej lahko pleniti po naših pokrajinah; oni so živeli vedno v večjih tolpah, ki niso poznale stalnega bivališča in so se pečale s plenom in vojno. A tudi slovenska potrpežljivost je bila končno pri kraju: zbrali so silno vojsko in popolnoma premagali pesoglavce v mnogih krvavih bitkah. Veliki kralj Samo je združil v tistem času vse slovenske rodove od Labe do Save v veliko in močno državo. Za dolgo časa je zavladal mir, pozneje pa so se sovražniki iznova ojačili in opogumili.

V naše mirno Zalesje niso prišli nikoli, tudi v sosednjo Savinsko dolino ne; bilo jim je bržkone predalet in prenevarno. Med hribove vobče niso radi šli; doma so bili na širokih ravninah, po katerih so jih nosili njihovi izborni konji z bliskovito naglico. Mi Zaleščani pa smo se vendar vselej odzvali, kadar so nas klicali iztočni bratje na pomoč. Tako jim je poslalo Zalesje trikrat zaporedoma jako številne čete izurjenih vojakov, ki so se vrnili, ko je bil sovrag premagan in pregnan.

S prijateljem Domogojem sem se udeležil vseh treh pohodov. Oba sva bila mlada in silna, hrepenela sva po junaških činih. V prsih in rokah pa sva čutila toliko neugnane moči, da bi bila najrajši sama premagala tisočglavo pesoglavsko vojsko. Bojevala sva se v mnogih večjih in manjših bitkah in jih srečno preživela, oba sva bila večkrat ranjena in nekolikokrat skoro ujeta. Kar se je zgodilo enemu, se je navadno zgodilo tudi drugemu, zakaj nikdar se nisva ločila, borila sva se roko ob roki.

(Se nadaljuje)

VELIKA POLOMIJA

Piše: Milan Zrinski

Riše: Jelko Peterneš

154. Za trenutek je bilo vse mirno. Stanko si je uspel ogledati fante, ki so se razporejali v strelce okrog sivolasega kapetana. Bili so v miličniških in vojaških uniformah, eden med njimi celo v mornariški obleki. Joco je še vedno preklinjal in se glasno vpraševal, kako je mogoče, da so jih tako hitro odkrili. SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA, je tedaj preblisnilo Stankove možgane. Večkrat je slišal to besedo. Njih devetnajst proti — ljudstvu. Smešno. Njegov oče pa je govoril, da je to nekakšna Engelsova utopija ...

155. Morda bo kdaj to lahko povedal tudi sivolasemu starcu in vsem tistim, ki so jih porinili v to godljo. A časa ni bilo, pa tudi priložnosti ne. Joco je besno dvignil puško in vsi trije, ki so sledili razumu, so padli pod fafali ... Potem so se oglašili mitraljezi in brzostrelke z obeh strani. Tudi Stanko je streljal in videl, kako je zadelo sivolasega kapetana, ki je uspel med padanjem še nekaj zakričati. Izginilo pa je še nekaj glav, ki so se neprevidno pokazale iz grmovja.

156. »Umik«, je kričnil Joco. »Kam?« je divje zakričal Dinamitor in planil na položaj mitraljeza, ki se je pravkar zvrnil ob orožje. Joco se je nekoliko dvignil, da bi ocenil položaj, a je že v istem hipu kričnil in izpustil orožje. Kroglja mu je zdrobila komolec, Dinamitor je zastal, kar je bilo dovolj enemu od ostrostrelcev z nasprotni strani. Toliko hvaljen strokovnjak za razstrelivo, ki mu Stanko niti imena ni vedel, je padel kaj klavrnosti s prestreljenim vratom.

Ob dnevu mladosti so v prostorih velenjske knjižnice odprli razstavo likovnih del članov Kluba šaleških likovnih ustvarjalcev. Marjana Dreva, Andreja Krevzla in Petra Matka iz Šmartnega ob potoku, Polde Robera iz Velenja.

Pred otvoritvijo razstave je o razstavljalcih in njihovem delu govoril dr. Cene Avguštin iz Kranja.

Gost Petkovega kulturnega večera je bila tudi Nežka Mlakar, avtorica ena najbolj branih knjig Anči (zgodb iz partizanskih dni), sicer domačinka doma iz Šostanja. saj je kulturni center Ivan Napotnik Velenje povabil na petkov večer tudi najzvestejše bralce in obiskovalce njihovih knjižnic na območju občine. Prišlo jih bo okrog 180 in vsem so za njihovo ljubezen do knjig podarili knjižna darila.

Nogomet

Trener Rudarja odhaja

Štirinajst dnevnem odmoru se v nedeljo spet nadaljevalo prvenstvo v drugi zvezni ligi — zahod. Za nogometaše Rudarja se bo začel ob koncu, v katerem bodo bili na obzoru v drugi ligi. Ključni bodo, podobno kot v prejšnjih sezonah, tudi letos reševali usodo v zadnjih srečanjih.

Proti Zagrebu in nato Proletcu, ki so osvojili dve točki, so igrali v Vrbsu, kjer so osvojili eno točko, ki jim je, kot je trener KEMAL OMERAGIČ, pomagalo samoopanjanje in željo za doseganje dela. „Ta točka nas tudi ne rešuje,“ je nadaljeval, „da moramo v naslednjih srečanjih vsi, ki smo v klubu, živeti za nogomet, saj bo Rudarju od 1. do 3. junija še kako potrebna naša podpora. Če kdaj, potem moramo biti sedaj enotni kot prej. Po končanem prvenstvu pa moramo imeti čas, da ugotovimo, kaj nam manjka in kaj ne. Kot trener moram vsi, da bo Rudar ostal v ligi, toda tisti trenutek, ko bo rešen skrb, bom zapustil klub. Ta klub ni zame, niti jaz nisem. Prišel sem z željo, da bi delal, toda, žal, tukaj ni nihče, ki bi me podpiral. V klubu, kjer ni prave organizacije, je neurejeno finančno stanje, kar pomeni, da je veliko nasprotij.“

S temi besedami je trener velenjskega Rudarja sklenil svojo odločitev, da bo po enem letu menjal barvo kluba.

V tem trenutku ni naša naloga, da komentiramo njegovo odločitev, res pa je, da se bo uprava spet znašla v nevarnem položaju. Verjetno je tudi res, da nekaj organizacij v velenjskem nogometu ni tako, kot bi moralo biti. Samo spomnimo se, da sta bila nekaj časa v preteklem prvenstvu dva trenerja — Hlavač in Gugolj, in da je slednji tako iznenada odšel, kot je prišel. Za to prvenstvo sta sprva Rudar trenirala Kemal Omeragič in Nedeljko Vukoje, vendar Vukoja že nekaj časa ne vidimo na igrišču, čeprav, kot vemo, še ima pogodbo z Rudarjem. K vsemu temu je treba reči, da tudi novi igralci, ki so prišli v Velenje v začetku letošnje sezone oziroma v zimskem prestopnem roku, niso dali vsega tistega, kar se je od njih pričakovalo. Skratka, pred izvršnim odborom je pomembna naloga, da temeljito analizira delo v klubu, kajti verjetno si vsi, ki obiskujejo tekme, želijo, da bi prišel čas, ko se Rudarju ne bo treba več tako krčevito boriti za obstanek v drugi ligi kot letos in v preteklih dveh sezonah.

V nedeljskem prvenstvenem kolu bo v Velenju gostoval trboveljski Rudar.

Streljanje

Dosegli velik uspeh

Državnega prvenstva v streljanju s serijsko zračno puško za pionirje in pionirke, ki je bilo preteklo dni v Somboru, so se udeležili tudi velenjski strelci in dosegli dobre rezultate.

V konkurenci pionirk sta sodelovali dve velenjski ekipi. J. dokaj izenačenim streljanjem jim je uspelo izboljšati uvrstitev iz lanskega leta kar za tri mesta. S 494 narejenimi krogi so mlade velenjske strelke osvojile 4. mesto. Na državnem prvenstvu je presenetila zlasti Marta Obrovnik iz druge velenjske ekipe, ki je s 174 krogi dosegla 6. mesto. Druga ekipa pionirk je med 27. moštvi osvojila 13. mesto s 470 krogi. Za velenjsko prvo ekipo so nastopile Denis Bola, ki je nastreljala 163 kroge, Tanja Pečovnik 165 ter Marjana Žučko 166 krogov. Za drugo ekipo pa Darinka Orlačič 147 krogov, Mirjana Perhač 149 in Marta Obrovnik 174 krogov. Med posameznicami je nastopila še Mojca Močilnik, ki je nastreljala 146 krogov.

Največje presenečenje je pripravi mladi velenjski strelci Renatu Stermanu, ki je med svojimi vrstniki s 178 krogi premočno zmagal in tako postal državni pionirski prvak za leto 1980. Tega prvenstva sta se udeležila še Sandi Jovanovič in Janez Hiršel.

Z rezultati, ki so jih dosegli mladi velenjski strelci, se potrjuje že stara resnica, da društvo, ki deluje v skromnih prostorih, z nizkimi prejemki, a s srčnostjo, voljo in prizadevanostjo trenerskega kadra, tako kot je to v strelski družini Mroz, dosega dobre rezultate. Velenjske strelce so za državno prvenstvo v streljanju s serijsko zračno puško pripravljali Franjo Žučko, Slavko Musa in Hinko Bologa.

Z. F.

Renato Sterman-pionirski državni prvak

Planinsko društvo Gornji grad

Zgledno sodelovanje

Člani planinskega društva Gornji grad so se v soboto zbrali na programski seji. V svoje vrste so povabili tudi predstavnike tamkajšnje krajevnne skupnosti, družbenopolitičnih in družbenih organizacij, društev in združenega dela in skupaj z njimi dokončno potrdili delovni program za letošnje leto. Sobotno srečanje je ponovno potrdilo tesno povezavo med gornjegradijskimi planincem z vsemi krajevnimi dejavniki in je obenem trden obet za še boljše sodelovanje v bodoče. V Gornjem gradu so dobro voljo in moči združili zlasti ob obnovi planinskega doma na Menini planini in pripravi novega planinskega doma pri Prisojnih. Planinci so se priskočili na pomoč tudi nekateri drugi dejavniki, zato so se na seji odločili, da bodo podelili zlati znački svojega društva skupščini občine Mozirje in njenemu svetu za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozagotitev.

Seveda pri načrtovanju letošnjih delovnih nalog niso ostali le pri zaključnih obnovitvenih delih. Tudi letos bodo opravili planinsko šolo, obsežen program si je zastavil še mladinski odsek, ki bo veliko pozornosti namenil izobraževanju, pripravil vrsto izletov in pohodov, načrtujejo pa tudi obilno mero udarniškega dela in sodelovanja z drugimi društvi.

V društvu bodo poskrbeli za zanimiva predavanja, letos bodo skupno pripravili osem izletov in pohodov, obnovili bodo oznake na planinskih poteh in postorili še to in ono.

Seja je imela tudi kanček svečanega obeležja. Planinsko društvo Gornji grad je pred meseci namreč prejelo Red zaslug za narod s srebrno zvezdo za njegovo uspešno delo pa ga je z bronzastim znakom OF nagradila tudi krajevna skupnost. Planinci so se za priznanja zahvalili in jih proslavili s skromnim družabnim večerom.

J. P.

Priznanja so zares prišla v prave roke

Reci mi, reci, kaj je svoboda

Reci mi, reci, kaj je svoboda, ptiček vesel, ki mi žgoliš!

Kaj je svoboda, o, sonce žareče, ki z žarki rumenimi zaspance budiš?

V daljavi zasliši se glas pionirjev

odločen in hraber, tako se glasi: „Svoboda je TITO, to mir je in sreča, ki ohranja kri jo je rdeča!“

Mirka Pernovšek, 5. a OŠ Anton Aškerc Velenje

Zlata ladja

V četrtek nas je obiskalo na osnovni šoli Ljubno ob Savinji ljubljansko mladinsko gledališče. Vsa ke prestave se že v naprej veselimo. S to pa je bilo čisto drugače, saj smo si predstavljali, da nam predstava ne bo ugajala, kajti obveščeni smo bili, da se bo odvijala v telovadnici. Ob vstopu smo zagledali prijetno prizorišče, okoli pa vse polno učencev nižje stopnje ter naših najmlajših. Tem smo se pridružili še učenci višjih razredov in tovariši učitelji. Končno so v telovadnici vstopili igralci. To so bili že naši stari znanci. V prijetnih

in smešnih kostimih ter ob čudoviti glasbeni spremljavi so nam odigrali igrice z naslovom „Zlata ladja“. K naši dobri volji so pripomogli medo čarovnik in modri muc. Pozabiti pa ne smemo Francke izpod klanca, ki je vsem najbolj ugajala in prav vse spravila v čudovito razpoloženje.

Kar prehitro je minila prijetna urica z njimi in že je prišel čas, ko smo se s šopkom rož poslovili od naših prijateljev. Veseli in nasmejani smo se vrnili nazaj k pouku.

Helena Vratinar, 8. a OŠ Ljubno ob Savinji

Kaj mi pomeni Tito?

Tito mi pomeni sonce, ki s svojimi toplimi žarki posije v vsak kotiček. Predrami ljudi, da veseli odhitijo na delo in poboja dojenčke, da še naprej sladko spijo. Posuš

solze na licih in spremeni žalostne obraze v same srečne ljudi.

Mirka Pernovšek, 5. a OŠ Anton Aškerc Velenje

Prometno tekmovanje

Kot vsako leto, je bilo tudi letos prometno tekmovanje v Mozirju. Na tekmovanju se je zbralo okrog 30 tekmovalcev z vseh štirih šol občine Mozirje. Vsi tekmovalci so bili dobro pripravljeni in so vadili tudi pred samim tekmovanjem.

Tekmovalci so bili razdeljeni v dve skupini: Tekmovalci iz petih in šestih razredov so najprej pisali teste, sedmi in osmi razredi pa so imeli medtem spretnostno vožnjo na poligonu. Nato so vloge zamenjali. Temu je sledila vožnja po ulicah Mozirja. Ta disciplina je bila precej naporna, vendar so jo

tekmovalci dobro obvladali.

Po končanem tekmovanju je bila razglasitev rezultatov tekmovanja. Prvo mesto pri 5. in 6. ter 7. in 8. razredu je dosegla OŠ Mozirje. Posamezniki, ki so se posebej izkazali in so bili med prvimi tremi v vsaki skupini, so dobili nagrade in medalje. Tekmovalka OŠ Mozirje, ki je dosegla prvo mesto v skupini 7. in 8. razred, se je udeležila tudi republiškega prvenstva v Ptujju.

Irmar Franc, 8. a Osnovna šola Ljubno ob Savinji

Tito — revolucija — mir

Izvedeli smo, da se bo tudi naša šola udeležila tekmovanja v znanju Tito — revolucija — mir. Učenci, ki smo se odločili, da bomo sodelovali na tem tekmovanju, smo dobili gradivo, ki je bilo precej obširno tako, da sem porabila precej časa, da sem ga prebrala.

Najprej smo imeli v Gornjem Gradu občinsko tekmovanje. Vprašanja niso bila pretežka in skupinsko smo jih lahko rešili. Vendar pa nismo pričakovali, da bomo dosegli prvo mesto, zato smo bili toliko bolj presenečeni, ko smo izvedeli za rezultate. Že naslednji dan smo se udeležili medobčinskega

ga tekmovanja v Laškem. Tu pa se je sistem tekmovanja spremenil, tako da na vprašanja nismo odgovarjali ekipno, temveč posamično. Uvrstili smo se na 14, 16 in 20. mesto. Bili smo zadovoljni. Tekmovanje nam je ostalo v lepem spominu, saj je pomenilo sodelovati na tem kvizu čast in dolžnost. Mislim, da je takšnih tekmovanj premalo, saj nismo samo tekmovali, temveč se tako mladi med seboj tudi spoznavamo in navezujemo prijateljske vezi.

Urša Kolenc 8. a Osnovna šola Ljubno ob Savinji

Pisma bralcev

Zakaj tako?

V sredo, 21. maja 1980 sem nekaj po 15. uri poklical zdravstveni dom Velenje — otroški oddelek. Štiri leta in pol stara hči je v dopoldanskem času v vrtcu dobila drisko, ki jo je spremljala krvavitev. Takoj sem po telefonu poklical zdravniško pomoč. Dobil pa sem naslednji odgovor: „Sedaj bo malica, pridite ob petih!“

Odložil sem slušalko. Zdravstveno stanje hčerke pa se je vse bolj slabšalo. Dobila je vročino, krvavitev pa še vedno ni poenostavila. Takšno sem ob 17. uri pripeljal v zdravstveni dom Velenje. Pri okencu otroškega oddelka sem povedal, da sem že klical. „Dajte knjižico in počakajte v čakalnici!“ je odvrnila sestra. Povedal sem ji, da je otrok dobil še vročino, pa kljub temu ni moja pojasnitev nič pomagala. „Tudi drugi otroci imajo vročino!“ se je glasil odgovor.

Torej, čakali bomo. In smo. Z otrokom v naročju. Po uri in pol čakanja med razigranimi otroki je

končno prišla do zdravnika, ki je po pregledu takoj napisal napotnico za bolnišnico. Na otroškem oddelku splošne bolnišnice Slovenj Gradec smo bili takoj sprejeti. Hči so nemudoma sprejeli v intenzivno nego. Preteklo je že pet dni, pa še vedno nismo prišli do nje. Skrb zanjo je prevzel predstojnik oddelka dr. Lužnik, ki nam je rade volje odgovarjal na vprašanja.

Vprašujem se, zakaj je morala hči tako dolgo čakati na nujno zdravniško pomoč? Zdravstveno stanje svojih otrok že toliko poznamo, da vemo, kdaj je pomoč potrebna. Ne sprašujem se o dolžni malici, saj vemo, da je bila predeloga.

Delo, ki ga sam opravljam včasih tudi ne pozna odredenega časa za malico. Vsaj za človeka, ki opravlja svoj poklic s srcem, to ne bi smelo veljati. Sploh pa ne v domovih zdravja!

Hinko Jerčič Saleška 2d, Velenje

Letika

Trije republiški naslovi

V Mariboru je bilo te dni republiško prvenstvo v mnogobojih. Udeležili so se ga tudi mladi velenjski atleti in atletinje ter osvojili tri republiške naslove, eno zlato, eno srebrno in dve četrti mesta.

Med pionirkami, ki so tekmovali v peterboju, je nastopila naša Cesarin s 4499 točkami osvojila 3. mesto, Mateja Oblišar s 4090 točkami četrto. Zdenka Zlatnik je tekmovala v peterboju mlajših mladinkah in zbrala 43 točk, ki so zadostovale za prvo mesto. Sonja Veronik pa je bila četrta s 4034 točkami. Jana Pečovnik je s 3388 točkami v peterboju osvojila republiški naslov med starejšimi mladinkami, Klavdija Jug pa 2. mesto s 3188 točkami.

Med starejših mladincih, ki so tekmovali v deseterboju, je naša zbrala največ točk (6002) ter tako postal republiški prvak v tej kategoriji.

B. Salamon

Uspešni nastopi

V Celju pa so se mladi atleti pomerili v kvalifikacijah za atletski pokal Slovenije. Tekmovanja so se udeležili mlajši mladinci in mladinke iz Ptujja, Brežic, Celja in Velenja. Pri mladincih je Založnik na 400 m bil z rezultatom 56,2 drugi, v teknu na 1000 m je bil Videmšek tretji, Krajnc pa na 110 m ovire z 17,8 prvi. V skoku v višino je bil Krajnc prvi, Drolc pa v skoku v daljino s 539 cm tretji. V metu krogle je osvojil Omerovič 2. mesto, Založnik pa tretje. Z rezultatom 44,72 v metu kopja pa je Založnik osvojil 1. mesto. Zmagala pa je tudi štafeta 4 x 100 m.

Pri mladinkah je bila Majhenova na 100 m druga, na 200 m pa je zmagala z rezultatom 27,6. Cesarjeva je na 100 m ovire osvojila 1. mesto, Vrhovnikova je bila v skoku v višino druga, v skoku v daljino je z 503 cm zmagala, Slatinjakova pa je z 492 cm bila tretja.

Slatinjakova je tekmovala tudi v metu krogle in osvojila 2. mesto z 8,72 cm. V štafeti 4 x 100 m so bile velenjske atletinje druge.

Rokomet

Nasmiha se jim peto mesto

Nogometaše Velenja, ki tekmujejo v II. zvezni rokometni ligi-sever, igrajo v zadnjih kolih zelo dobro. V 19. kolu so kot gostje presegli v Slavonkem Brodu zmagali Slavonijo z rezultatom 4:1, preteklo soboto pa so v Rdečih borani odpravile ekipo Džakovca, ki je Velenjčankam neposredni smetec v boju za peto mesto, z 3:1.

V tem srečanju so domače igralce zaigrale povsem mirno, saj so redne skrbi glede obstanka v ligi. Trenutno so z 21. točkami na 12. mestu, v najslabšem primeru pa so lahko ob koncu prvenstva na 14. mestu. Vodi Podravka 40, 2. Rudar

33, 3. Olimpija 25, 4. Alples 24, 5. Velenje 21, 6. Džakovo 19, itd. V prvem polčasu je bila igra izenačena, saj sta se obe ekipi razšli z neodločenim rezultatom 8:8. Nekoliko pasivno igro domačih igralcev so izkoristile gostje in v prvih minutah drugega polčasa povedle za dva gola, nakar so se Velenjčanke zaigrale poletneje, kmalu izenačile ter povedle za tri zadetke. To prednost so obdržale do konca srečanja.

Za Velenje so dosegle zadetke: Špoljar, Omerovič in Podbregar po enega, Jan dva, sestra Golč po štiri in Bovha pet.

Iz muzeja Velenje

Piše: prof. Jože Hudales

Življenje in delo rudarjev v Pesju med dvema vojnama

Druga večja praznovanja na katere so povabili goste, so bila samo še godovanja, na katere so največkrat povabili najbližje sorodnike in tiste sosedo, s katerimi so bili tudi kako drugače ozko povezani.

KULTURNO, POLITIČNO IN RELIGIOZNO DELOVANJE

Velik del prostega časa so prebivalci kolonije preživeli v številnih kulturnih in športnih društvih, ki so bila tudi precej politično obarvana. Po številu svojih članov sodi med najpomembnejša društva gotovo Sokol. Ta sicer ni imel sedeža v Pesju, a so bili mnogi, zlasti mlajši prebivalci Pesja vključeni v sokolsko organizacijo v Velenju ali Šoštanj. Na to kaže podatek, da je bilo samo v Velenju leta 1932 vpisanih 420 sokolov. Poleg bogate športne dejavnosti sta Sokola v Velenju in Šoštanju razvijala še pomembno kulturno in izobraževalno dejavnost. Tako so pripravili predavanja o koroškem plebiscitu, pa o »narodnem gospodarstvu« itd. V tridesetih letih je v Velenju deloval tudi sokolski pevski zbor, ki ga je vodil tajnik Bratovske skladišnice Rado Prelovec. V času najhujše premogovne krize je Sokol sprožil akcijo, ki je prav gotovo še povečala njegovo priljubljenost med ljudmi. Ustanovili so namreč socialne odseke, ki so se ukvarjali predvsem s pomočjo revnim rudarskim družinam. Ta odsek je 1934 leta zbral 78000 din in jih namenil za šolanje otrok iz rudarskih družin (ta zbirka je bila namenjena tudi zasavskim revirjem). Nekaj mesecev pozneje je stekla še druga zbiralna akcija. Takrat je bila namenjena revnim rudarskim družinam v premogovnikih v Velenju in Zabukovici. Obe sokolski društvi sta takrat dobili in razdelili 12750 din.

Drugo društvo, ki prav tako ni bilo omejeno samo na Pesje, je bila rudniška godba na pihala, ki je bila ustanovljena kmalu po I. svetovni vojni, vodil pa jo je znani velenjski glasbenik Fran Korun-Koželski. Tudi vanjo je bilo vključenih nekaj rudarjev iz Pesja. Vaje so imeli godbeniki v Apatovi gostilni, torej le nekaj minut hoje iz Pesja, dvakrat na teden.

Še pomembnejša je bila dejavnost delavskega kulturno prosvetnega društva Svoboda, ki je bilo v Šoštanju ustanovljeno 1919 leta, v Velenju pa leta 1924. Sedež velenjske Svobode je bil najprej v Pesju, kjer so bili njeni najaktivnejši člani prav prebivalci kolonije. V okviru Svobode je deloval pevski zbor, dramska sekcija, telovadno društvo in knjižnica. Svoboda je večkrat na leto organizirala sobotna predavanja, na katere so povabili znane predvojnne revolucionarje. Tako so med drugim v Pesju predavali: Jože Lampret, poznejši verski referent XIV. divizije, Lovro Kuhar-Prežihov Voranc, sekretar partijskega okrožja Sever in znani zgodovinar slovenskega delavskega gibanja dr. Dušan Kermavner.

1935 leta je bila Svoboda po zletu v Celju razpuščena, že naslednje leto pa so rudarji spet ustanovili delavsko pevsko društvo Zarja, ki se je kmalu nato vključila v delavsko prosvetno društvo Vzajemnost. V okviru Vzajemnosti je delovala igralska skupina in knjižnica, ki je bila za takratne razmere bogato založena z marksistično literaturo. Ženska sekcija Vzajemnosti je bila prav tako zelo aktivna in je prirejala mnoge tečaje, med njimi plesnega in esperantskega. O idejni pripadnosti članov teh društev nam nekaj pove tudi podatek, da so leta 1940 v rudarskem domu predstavili igro iz španske državljanske vojne. Predstavo so kmalu prekinili žandarji in ljudi razgnali. Glavni prostor za shajanje in vadbo Svobode in pozneje Vzajemnosti je bila gostilna pri Melanški, kjer je bila tudi prej omenjena knjižnica.

V trideset letih je v Pesju deloval še fantovski oktet, ki ga je vodil komunist in poznejši prvoborec Janko Ulrih in pevski kvartet Sraka, v katerem so peli poznejši prvoborci Jože Letonja, Edo Martinšek in Martin Sevcnikar. Konec obravnavanega obdobja je bilo v Pesju živahno tudi športno udejstvovanje. Tako je 1937 leta Franc Korotancnik v Pesju ustanovil nogometni klub, ki so ga leta 1941 razpustili Nemci. V istem času so tudi v okviru Zarje organizirali smučarska in odbojarska tekmovanja.

Široka vključenost prebivalcev kolonije v delavsko prosvetno društvo Svoboda in kasneje v Vzajemnost nam že precej povedo o politični in ideološki naravnosti prebivalcev Pesja. Vodilni člani teh organizacij so bili namreč člani komunistične partije Jugoslavije ali vsaj njeni simpatizerji. Tako sta bila prva predsednika Vzajemnosti že omenjena predvojnna komunisti Janko Ulrih in Jože Vrsek, ki je pozneje padel v I. pohorskem bataljonu. Politično naravnost prebivalstva lahko ugotovimo tudi iz rezultatov volitev leta 1920, 1923, 1925 in 1927. Na prvih volitvah je kar 45 odstotkov volilnih upravičencev volilo kandidate delavske stranke, kar je pomenilo, da je več kot 65 odstotkov volilnih upravičencev pokazalo svojo razredno zavest. Po Obznani in Zakonu o zaščiti države so delavske stranke obdržale le še 22 odstotkov glasov, na zadnjih volitvah pred uvedbo diktature pa so že dosegli 32 odstotkov glasov.

Socialistične ideje so imele v Pesju svoje začetke že pred I. svetovno vojno, razširjevalec teh idej pa je bil Ferdo Valenčak. Njegov vpliv je bil vsaj »tako rdeč kot angleški laburisti«, kakor so v Pesju večkrat hudo-mušno dejali.

1936 leta je bila v Pesju ustanovljena prva ilegalna partijska celica na vsem celjskem območju. Ti prvi komunisti so se sestajali v Melanškem gospodarskem poslopiju. Partijska celica v Pesju je bila tako močna in prebivalstvo Pesja toliko osveščeno, da so leta 1930 v Lokovici pri Pesju za dva meseca nastanili ilegalni sedež dela biroja CK KP Jugoslavije. Komunisti iz Pesja so biroju CK zagotovili ilegalno bivanje in kurirske zveze z ostalo Jugoslavijo in tujino.

Tudi v tridesetih letih, ko se je težišče partijskega dela v Saleški dolini selilo v Šoštanj, je Pesje še vedno ostajalo »rdeče gnezdo«.

gostinstvo velenje, p.o.
velenje, rudarska 1
telefon: (063) 851-220
telegram: gostinstvo velenje

GOSTINSTVO VELENJE

OBVEŠČA cenjene goste, da poleg ustaljenega programa v HOTELU PAKA, RESTAVRACIJI JEZERO in KAJUHOVEM DOMU v Šoštanju nudi DOMAČE SPECIALITETE za ljubitelje domačih slovenskih jedi.

Obiščite Restavracijo JEZERO, kjer vam bodo v soboto popoldne in nedeljo ponudili **odojka z mlado čebulo**.

PRIDITE, ZADOVOLNI BOSTE!

VEPLAS VELENJE

Celjska 35

63320 VELENJE

Komisija za delovna razmerja TOZD GALIP

OBJAVLJA prosta dela in naloge

1. OBRATOVODJE ARMIRANEGA POLIESTRA

Pogoji: srednješolska izobrazba strojne ali kemijske smeri ter dve leti delovnih izkušenj pri opravljanju podobnih del.

2. IZMENOVODJE ARMIRANEGA POLIESTRA

Pogoji: strojna delovodska šola ali KV ključavničar ter 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj.

3. IZMENOVODJE GUMBARNE

Pogoji: strojna delovodska šola ali KV ključavničar ter 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj.

Ponovno pa objavlja prosta dela in naloge:

1. VODJE OPERATIVNE PRIPRAVE DELA TOZD

Pogoji: višješolska ali srednješolska izobrazba strojne smeri ter 2 oz. 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju podobnih del.

Za navedena dela se sklepa delovno razmerje za nedoločen čas s poskusno dobo določeno v pravilniku o delovnih razmerjih.

Komisija za delovna razmerja DSSS

OBJAVLJA prosta dela in naloge:

1. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALISTA

Pogoji: srednješolska izobrazba ekonomske ali komercialne smeri ter 2 leti delovnih izkušenj.

Delovno razmerje se sklepa za določen čas (nadomeščanje delavke v času porodniškega staleža), s poskusno dobo določeno v pravilniku o delovnih razmerjih.

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v roku 15 dni od objave na naslov: Veplas Velenje, Celjska 35. O izbiri bomo objavljene kandidate obvestili v roku 15 dni po poteku roka za sprejemanje prijav.

Na osnovi splošnega razpisa za vpis novincev v šolskem letu 1980/81
OBJAVLJA

DELAVSKA UNIVERZA VELENJE

vpis v
POKLICNO ADMINISTRATIVNO ŠOLO, ki je dislocirana enota Šolskega centra E. Kardelja Slovenj Gradec. Šolanje za pridobitev poklica ADMINISTRATOR traja 2 leti. Pogoj za vpis je uspešno končana 8-letka in zaposlitev.

Poleg navedenega vpisa Delavske univerze Velenje zbira na osnovi predhodno ugotovljenega interesa tudi prijave za naslednji šoli:

— **DELOVODSKO ELEKTRO ŠOLO**, ki je dislocirana enota EGSC Maribor. Šolanje za poklic ELEKTRODELOVODJA (za jaki ali šibki tok) traja 2 leti. Pogoj za vpis je končana poklicna šola elektro stroke in najmanj 3 leta prakse v stroki.

— **TRGOVSKO POSLOVODSKO ŠOLO**, ki je dislocirana enota ŠC za blagovni promet Celje. Šolanje za poklic TRGOVSKI POSLOVODJA traja 2 leti. Pogoj za vpis je končana šola za prodajalce in najmanj 1 leto prakse pri poslih blagovnega prometa.

Navedene šole bodo pričele z delom le pod pogojem, če se bo zanje prijavilo ustrezno število slušateljev in če bodo OZD za to izobraževanje dale svoje soglasje.

Kandidate obveščamo, da se lahko vpišejo oziroma prijavijo za šolanje na Delavski univerzi Velenje, Velenje, Ritov trg 2, vsak dan (razen sobote) od 8. do 12. ure, v ponedeljkih in sredo pa tudi od 15. do 18. ure.

ROK ZA VPIS OZIROMA PRIJAVO JE DO 30. 6. 1980.

OZD INDUSTRIJA USNJA VRHNIKA TOZD TOVARNA USNJA ŠOŠTANJ

Glavni trg 2
63325 ŠOŠTANJ

Delavski svet TOZD Tovarne usnja Šoštanj

RAZPISUJE

v skladu z letnim gospodarskim načrtom naslednje štipendije in učna razmerja za šolsko leto 1980/81

a) ŠTIPENDIJE

— pravna fakulteta	1 štipendija
— ekonomska fakulteta	1 štipendija
— elektro fakulteta	1 štipendija
— strojna fakulteta	1 štipendija
— višja gradbena šola	1 štipendija
— kemijska srednja šola	1 štipendija

b) UČNA RAZMERJA

— zidar	1 štipendija
— elektricar	3 štipendije
— ključavničar	4 štipendije
— varilec	1 štipendija
— mizar	1 štipendija
— strugar	2 štipendije

Kandidati naj oddajo vloge na obrazcu DZ 1,65 najpozneje do 30. 6. 1980 ter zraven fotokopijo zadnjega spričevala.

Prijave sprejema kadrovska služba TOZD Tovarne usnja Šoštanj, Glavni trg 2, 63325 Šoštanj.

KOMUNALNI CENTER p. o.

Velenje, Koroška 37 b

RAZPISUJE

v skladu z letnim gospodarskim načrtom za leto 1980/81 naslednje štipendije in učna razmerja:

ŠTIPENDIJE

- 1 geometer
- 5 gradbenih tehnikov nizke gradnje
- 2 gradbena delovodja

UČNA RAZMERJA

- 1 vodovodni inštalater
- 5 zidarjev
- 3 tesarje
- 1 avtoelektrikar

Kandidati naj oddajo vloge na obrazcu DZ 1,65 najpozneje do 4.6.1980. Prijave sprejema kadrovska služba KOC Velenje, Koroška 37 b, Velenje.

GOSTINSTVO VELENJE p.o.

Rudarska 1, Velenje

OBJAVLJA PO SKLEPU DELAVSKEGA SVETA JAVNO PRODAJO

terenskega vozila DŽIP VAZ — 469 B, letnik 1979 za izključno ceno 152.600,00 din.

Javna prodaja navedenega vozila bo v petek, dne 6. 6. 1980 ob 10.00 uri na dvorišču hotela PAKA v Velenju, Rudarska 1. Interesenti položijo eno uro pred izvedbo javne prodaje polog v višini 10 % izključne cene. Prednost pri prodaji ima družbeni sektor.

DO MODNI SALON VELENJE

Komisija za medsebojna delovna razmerja delavcev v združenem delu DO Modni salon Velenje

RAZPISUJE v šolskem letu 1980/81 naslednje

štipendije

— Ekonomska fakulteta	1 štipendija
— Učenci v gospodarstvu	1 štipendija
— šivilija	1 štipendija
— krojač	1 štipendija
— konfeksionar	8 štipendij

vegrad GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE
Prešernova 9/a
63320 VELENJE

Na podlagi sklepov komisij za delovna razmerja, vabimo k sodelovanju delavce za opravljanje nalog in del:

TOZD VEMONT

- 1. AVTOMEHANIČARSKA DELA — dva delavca
- 2. ELEKTRIČARSKA DELA — dva delavca

TOZD MEHANIZACIJA

- 3. UPRAVLJANJE STOLPNEGA ŽERJAVA — en delavec
- 4. UPRAVLJANJE TEŽKE GRADBENE MEHANIZACIJE — en delavec

TOZD ZAKLJUČNA DELA

- 5. SLIKOPLESKARSKA DELA — dva delavca
- 6. FINALNATLAKARSKA DELA — dva delavca

TOZD LESNA ŠOŠTANJ

- 7. MIZARSKA DELA — tri delavce

TOZD OSTREŠJE LJUBNO OB SAVINJI

- 8. TESARSKA DELA — štiri delavce

TOZD GRADNJE

- 9. TESARSKA DELA — pet delavcev
- 10. ZIDARSKA DELA — tri delavce

Od kandidatov pričakujemo, da imajo poklicno šolo ustrezne smeri in dve leti delovnih izkušenj v stroki.

Za naloge pod št. 3 — od kandidata pričakujemo poklicno šolo elektro ali sorodne smeri in izpit za stolpnega žerjavista.

Prošnje sprejema kadrovska služba GIP VEGRAD VELENJE, Prešernova 9a, Velenje, 15 dni po objavi oglasa.

Prodajna služba komunalne dejavnosti

DO KOČ VELENJE
OBVEŠČA

vse porabnike vode na celotnem območju občine Velenje, ki plačujejo poleg vodarine tudi obvezni vodni prispevek (Ur. l. št. 38/79), da je OVS Savinja-Sotla 20. decembra sprejela sklep o 15 % povišanju tarif vodnega prispevka za leto 1980. Vodni prispevek za pitno vodo znaša po zgornjem sklepu 0,506 din na m³ porabljene vode (Ur. l. SRS št. 11 z dne 29. 4. 1980). Omenjen prispevek bo obračunan od 29. aprila 1980 dalje, le-tega pa DO KOČ Velenje odreja na žiro račun OVS Savinja-Sotla.

MIZARSTVO IN TESARSTVO
»SMREKA« Gornji grad p. o.

Delavski svet

RAZPISUJE prosta dela in naloge

1. VODENJE TEHNIČNEGA SEKTORJA
2. VODENJE SEKTORJA PRODAJE IN NABAVE
3. VODENJE SPLOŠNO KADROVSKEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih v zakonu določenih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje:

- pod 1. — da ima dokončano višjo šolo lesne, organizacijske ali gradbene smeri;
- pet let delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah;
- sposobnost tehničnega usmerjanja, oblikovanja in razvijanja idej.
- pod 2. — da ima dokončano višjo šolo ekonomske, organizacijske ali tržne smeri;
- pet let delovnih izkušenj na podobnih delih oz. opravilih;
- sposobnost vodenja, organizacije, kreativnosti in kontaktiranja.
- pod 3. — visoka ali višja šola pravne smeri;
- tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju podobnih del oz. nalog;
- da ima sposobnost vodenja, kreativnosti in razvijanja samoupravnih socialističnih odnosov.

Osební dohodek po pravilniku o delitvi sredstev za osebne dohodek in skupno porabo.

Pismene prijave naj kandidati pošljejo v roku 20 dni po objavi v dokazili, da izpolnjujejo pogoje in s kratkim življenjepisom na naslov: Mizarstvo in tesarstvo SMREKA Gornji grad, z oznako »za delavski svet«. O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po končanem razpisnem roku.

Koledar

Petek, 30. maj — Ivana
Sobota, 31. maj — Angela
Nedelja, 1. junij — Justin
Ponedeljek, 2. junij — Evgenij
Torek, 3. junij — Karel
Sreda, 4. junij — Francšek
Četrtek, 5. junij — Bonifacij

Dežurstva

DEŽURSTVO ZDRAVNIKOV V
ZDRAVSTVENEM DOMU VE-
LENJE

30. 5. 1980 dr. Kralj (dnevni), dr.
Seher (nočni)

31. 5. 1980 dr. Pustovrh (de-
žurni), dr. Prenc (pom. dežurni)

1. 6. 1980 dr. Pustovrh (dežurni),
dr. Prenc (pom. dežurni)

KOZMETIČNO
FRIZERSKI
SALON
MARIA
MUJADŽIČ
VELENJE

Šalek, Cesta 1, št. 8

Cenjene stranke obveščamo,
da smo nabavili najnovejše
aparate za nego obraza in
zdravljenje kože — aparat za
zdravljenje kože — aparat za
pregled kože (vlage v koži)

— razpršilec pare za obraz
— elektromasaža-glajenje
gub

— vakuum masaža
— čiščenje mozoljev z va-
kuomom

— piling brušenje kože
— visoka frekvenca (masa-
ža z ultravioletnimi žarki)

— obsevanje z infra žarki
(solux)

— obsevanje z ultraviole-
tnimi žarki (kvarc)

Poleg tega izdelujemo kre-
me, losione in čistila mleka za
vse vrste kož. Odstranjujemo
tudi kurja očesa in otiške. Poleg
kozmetičnih uslug in proizvo-
dov vam nudimo vse vrste
frizerskih uslug. Naročite se
lahko osebno ali po telefonu
851-018.

Za obisk se priporočamo!

2. 6. 1980 dr. Hribar (dnevni),
dr. Žuber (nočni)

ZOBOZDRAVNIKI V
ZDRAVSTVENEM DOMU
VELENJE

31. 5. 1980 dr. Mirjana Tomas
Stanetova 41, Velenje

1. 6. 1980 dr. Mirjana Tomas,
Stanetova 41, Velenje

VETERINARJI V VETERI-
NARSKI POSTAJI VELENJE

od 30. 5. do 5. 6. 1980 Franc
Blatnik, dipl. vet., Velenje, Pre-
šernova 22/e — telefon 852-253

mali
oglasi

ISČEM sobo v Velenju ali okolici.
Naslov v uredništvu.

MLADA DRUŽINA z enim otro-
kom išče opremljeno sobo in
kuhinja, po možnosti s posebnim
vhodom. Plačamo 2.500,00 din
mesečno. Cenjene ponudbe sporo-
čite na telefon 851-181 (ing. Berič)

PARCELO za vikend na Paškem
Kozjaku prodam. Lepa lega. (700
m²) Telefon 851-864.

PRODAM stanovanjsko hišo z vr-
tom in delavnico v Šoštanj, sku-
paj 900 m². Naslov v uredništvu.

UGODNO prodam I. in II. del
Svetega pisma, iz leta 1905 in
rabljeno trodelno omaro. Naslov v
uredništvu.

VGRAJUJEMO radijske
sprejemnike v avtomobile ter
montiramo vtičnice za pri-
kllop priklole

JANEZ PELKO
AVTOELEKTRO SERVIS
D. Kvedra 12 Velenje.
Telefon 851 — 046.

Kino

REDNI KINO VELENJE
30. 5. — petek ob 18. in 20. uri:

DOŽIVLJAJI PRIVATNEGA

DETEKTIVA — angleška
komedija Režija: Stanly Long.
Igrajo: Christopher Neil, Suzy
Kendall

31. 5. — sobota ob 16., 18. in
20. uri: PAZITE SE KLEOPATRE
WONG — hongkongski karate
film.

Režija: George
Richardson. Igrajo: Maris Lee,
George Esteragan.

1. 6. — nedelja ob 16. uri:
OTROŠKA MATINEJA — TOM
IN JERRY — ameriška risanka.

1. 6. — nedelja ob 18. in 20. uri:
PAZITE SE KLEOPATRE
WONG — hongkongski karate film

2. 6. — ponedeljek ob 18. in 29.
uri: TAKŠNA KAKRŠNA SI —
italijanski ljubezenski film. Režija:
Alberto Lattuada. Igrajo: Mar-
cello Mastroiani, Nastassja Kinski

3. 6. — torek ob 18. in 20. uri:
POROKA — ameriška komedija.
Režija: Robert Altman. Igrajo:
Carol Burnett, Amy Striker, Mia
Farrow

4. 6. sreda ob 18. in 20. uri:
POROKA — ameriška komedija

5. 6. — četrtek ob 18. in 20. uri:
TAJNA AKCIJA — italijansko
kanadska kriminalka. Režija:
Romolo Guerrieri. Igrajo: David
Janssen, Corinne Clery

DOM KULTURE VELENJE
1. 6. — nedelja ob 9. uri:

OTOŠKA MATINEJA — TOM
IN JERRY — ameriška risanka.

2. 6. — ponedeljek ob 20. uri:

FILMSKO GLEDALIŠČE
TAVANJE POD SONCEM —
švedski film. Režija: Hans
Dahlberg. Igrajo: Gösta Ekman,
Inger Lise Rypdal

5. 6. — četrtek ob 20. uri:
SAMPION — ameriški športni
film. Režija: Franco Zeffirelli.
Igrajo: John Voight, Faye Duna-
way

KINO ŠOŠTANJ
31. 5. — sobota ob 15.30 uri:

OTROŠKA MATINEJA — TOM
IN JERRY — ameriška risanka

31. 5. — sobota ob 19.30 uri:
TAKŠNA KAKRŠNA SI —
italijanski ljubezenski film

1. 6. — nedelja ob 17.30 in
19.30: DOŽIVLJAJI PRIVATNEGA
DETEKTIVA — angleška
krimikomedia

2. 6. — ponedeljek ob 19.30:
PAZITE SE KLEOPATRE
WONG — hongkongski karate
film

4. 6. — sreda ob 19.30: TAJNA
AKCIJA — italijansko kanadska
kriminalka

KINO ŠMARTNO OB PAKI
30. 5. — petek ob 20. uri.

AMERIŠKA VROČICA —
italijanski glasbeni film

1. 6. — nedelja ob 13.30:
OTROŠKA MATINEJA — TOM
IN JERRY — ameriška risanka

3. 6. — torek ob 20. uri: PAZI-
TE SE KLEOPATRE WONG —
hongkongski karate film

gibanje
prebivalstva

POROKE:

Miroslav Jurko, roj. 1952, šofer
iz Lopatnika in Cvetka Vršnar,
roj. 1959, delavka iz Paškega
Kozjaka; Marijan Praznik, roj.
1958, orodjar iz Velenja in Janja
Hudina, roj. 1959, ekonomski
tehnik iz Velenja; Stanislav Verbo-
ten, roj. 1959, delavec iz Velenja in
Anka Zagorščak, roj. 1958, delav-
ka iz Velenja; Milan Benetek, roj.
1958, varilec iz Zaloga pri Šem-
petru in Ivanka Rednjak, roj. 1962,
kmetovalka iz Šmartinskih Cir-
kovic; Milan Šuster, roj. 1957,
strojni tehnik iz Velenja in Darinka
Vogrinc, roj. 1958, študentka iz Šo-
štanja; Milan Pokleka, roj. 1960,
električar iz Velenja in Terezija
Grah, roj. 1960, prodajalka iz
Šoštanja; Franc Jerič, roj. 1959,
avtomehanik iz Podgorja in Aloj-
zija Verdev, roj. 1960, prodajalka
iz Podkraj; Ivan Plevnik, roj.
1952, rudar iz Velenja in Silva Kre-
jan, roj. 1953, delavka iz Velenja;
Zvonko Solinc, roj. 1958, rudar iz
Velenja in Bogomira Tisnikar, roj.
1951, delavka iz Velenja;

Zlato poroko sta slavila: Janez in
Franciška Ramšak iz Šmartnega ob
Paki.

SMRTI:

Kondrad Gorenšek, upokojenec
iz Laz št. 46, roj. 1899; Ivan
Krajnc, delavec iz Škalskih Cirkovic
1, roj. 1949; Beno Cestnik, delavec
iz Velenja, Šaleška 19, roj. 1943.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in
brata

Matevža Kurnika

iz Skornega pri Šoštanju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so
darovali vence in cvetje ter nam pomagali v najtežjih trenutkih.

Posebno se zahvaljujemo Marijanu Kumru, govornikoma, godbi in duhovniku za
opravljen obred.

Žalujoči: žena Justina, sinovi Jože z družino, Franc in Matko, hčerke Ivica, Ida, Lojzka,
Milena in Silva z družinami ter sestre in brata.

SPOMIN

29. maja 1980 mineva leto dni, kar nas je v 75letu starosti zapustila

Marija Polak

rojena ARLIC

Iskrena hvala vsem, ki ste ji med njeno boleznijo, v težkih trenutkih, stali ob strani ter
zdravnikom in medicinskemu osebju internega oddelka bolnice Slovenj Gradec, ko ste ji
lajšali bolečine. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na
njeni zadnji poti in ji darovali cvetje.

Letos mineva tudi 10 let, kar nas je za vedno zapustil naš dragi

Franc Polak

in štiri leta od tragične smrti

Francija Polaka

Vsem, ki se jih boste spominjali in jih počastili ob grobu, iskrena hvala.

VSI NJIHOVI

INDUSTRIJA GRADBENEGA
MATERIALA
GRADNJA ŽALECSCHIEDEL
MONTAŽNI DIMNIK

TEHNIČNE PREDNOSTI

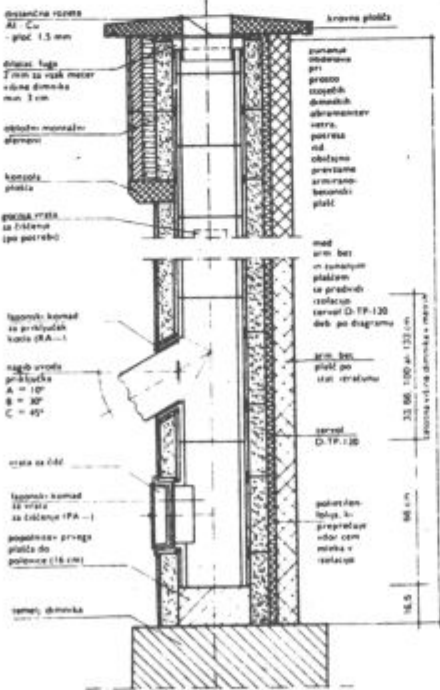
Troslojni montažni dimnik po sistemu
SCHIEDEL je industrijsko izdelan gradbeni
element, ki po svoji konstrukciji in kvaliteti
uporabljenih materialov zagotavlja brez-
hibno delovanje in izredno trajnost.
Okrogli presek, notranja šamotna cev in
večslojna konstrukcija so temeljne značil-
nosti sistema.

— okrogli presek zagotavlja: najugodnejši
pretok dimnih plinov pri minimalnem pre-
seku, ter najnižji uporih, omogoča naj-
lažje čiščenje

— notranja šamotna cev je: ognjeobstojna,
kislinoodporna, plinotesna, odporna na
spremembe temperature in ima zadostno
trdnost tudi za visoke dimnike

— Večplastna konstrukcija omogoča: pro-
sto dilatiranje v vseh smereh, poljubno
izolacijo, visoko trajnost, enostavno
montažo.

ŠIROKO PODROČJE UPORABE
SCHIEDEL-YU-dimniki se uporabljajo za
vse vrste goriv (trda, tekoča, plinasta), ka-
kor tudi za razne moči kotlov od 5000 kcal/h
pa do 8.000.000 kcal/h. Dimniki Ø 13,5, Ø 16
in Ø 20 se uporabljajo tudi kot zbirni dimniki
z več priključki in raznih etažah, kar pred-
stavlja velike ekonomske prednosti.

Industrija gradbenega materiala GRADNJA ŽALEC
UPRAVA ŽALEC
telefoni: (063) 710-740, 710-741, 710-719, 710-773
telex: 33533 YU — SIGRAD
PROIZVODNJA, PRODAJA IN TEHNIČNE INFORMACIJE
Latkova vas pri Preboldu
telefoni: (063) 722-027, 722-078, 722-089, 722-151, 722-144

Dan mladosti v mozirski občini

Najlepše je bilo na Ljubnem

V Gornji Savinjski dolini so v mesecu mladosti pripravili vrsto zanimivih prireditev in jih bodo te dni sklenili. V zadnjem času so mladi seveda namenili največ pozornosti sprejemu pionirjev v vrste mladinske organizacije, ki so ga opravili minuli petek. Sprejeme so opravili na vseh štirih osmestkah posebej in na svoj način. Povsod so se potrudili in pripravili vsebinsko pestre priložnostne slovesnosti ter jih v petek dopoldne dopolnili z izleti v naravo, športnimi igrami in drugimi oblikami dejavnosti mladih.

Kljub vsemu pa tokrat velja izdvojiti osnovno šolo na Ljubnem ob Savinji. V tem kraju so se učenci s pomočjo svojih učiteljev in mentorjev resnično izkazali. V petek popoldne so namreč na športnem igrišču pripravili telovadno akademijo in med prireditvijo tudi sprejeli pionirje v zvezo

socialistične mladine. Ljubenski osnovnošolci so številnim gledalcem na prikupen način prikazali splet svojih dejavnosti, od športnih iger, prvin folklorne in plesa, do taborniških veščin in drugih oblik svojega udejstvovanja, na koncu pa so učenci na igrišču izpisali Titovo ime.

S trdno odločenostjo mladih src so tudi na tej prireditvi in na najlepši način znova potrdili, da bodo stopali po poti svojega najljubšega prijatelja in največjega vzornika. Sledili bodo bleščečemu zgledu boja in izjemnih dosežkov za svojo domovino in za vse človeštvo, sledili kašpotu, ki osvetljuje obzorja naše, njihove in vseh bodočih generacij.

Vrsta prireditev s tem seveda ni končana. V soboto dopoldne je bilo v Mozirju tekmovanje ekip prve pomoči, v nedeljo dopoldne pa je bilo na občinskem strelišču v

Mozirju množično strelsko tekmovanje. Ob dnevu mladosti so se pionirji mozirske občine pomerili v streljanju z zračno puško, mladinci iz osnovnih organizacij zveze socialistične mladine in osnovnih strelskih organizacij pa so streljali z malokalibrskim orožjem. Tekmovanje je pod pokroviteljstvom občinske konference ZSMS Mozirje pripravila občinska strelska zveza. V nedeljo popoldne so dan mladosti proslavili še mladi pevci. V Gornjem gradu je bila namreč revija mladinskih pevskih zborov Gornje Savinjske doline. Mesec mladosti bodo v mozirski občini zaključili v prihodnjih dneh z množičnim tekmovanjem v krosu. Mladi se bodo pomerili na Ljubnem ob Savinji, vsakoletno tekmovanje pa so poimenovali s tekom mladosti.

J. P.

Amatersko gledališče

Velenje

Jutri
premiera

Amatersko gledališče Velenje je bilo pred leti zelo delavno, potem je nastopilo daljše zatišje, sedaj pa se bodo spet pojavili na odru. V domu kulture Velenje se bodo to soboto, 31. maja s pričetkom ob 20. uri predstavili s premiero dela Slavka Gruma Dogodek v mestecu Gogi v režiji Matjaža Arsenjuga, igralca celjskega gledališča.

Na premiero so se igralci marljivo pripravljali in obljublajo, da gledalcev ne bodo razočarali, in da bo vsakdo našel nekaj v njihovem dogodku.

Orintološki
rezervat

Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk Saleške doline iz Velenja bo v nedeljo 1. junija pri sanatoriju Ravne pri Sošanju odprlo orintološki rezervat Saleške doline, ki bo drugi tovrsten v Sloveniji.

Za to priložnost so pripravili kulturni program, ki se bo pričel ob 11. uri izvedli pa ga bodo učenci osnovne šole Biba Ročec iz Soštanja. Po zaključku programa pa bo ogled rezervata in podpis samoupravnih sporazumov.

Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk si želi, da bi se odprtja rezervata udeležilo kar največ ljubiteljev narave in pernatih prijateljev, ki jim društvo iz leta v leto posveča vso skrb in pozornost, kar so pokazali tudi z večmesečnim delom pri ureditvi izredno lepega gozdnega prostora, namenjenega ptičjemu rezervatu.

V. K.

Titova pot je tudi moja pot!

Tekmovanje ekip prve pomoči

Gorenjčanke najboljše

V Rdeči dvorani v Velenju je bilo preteklo soboto 8. tradicionalno tekmovanje ekip prve medicinske pomoči, ki sta ga organizirala

Konovo dosegli enako število točk, v ponovnem preizkusu znanja pa so bile nato za nekaj točk boljše Gorenjčanke.

Sedaj na republiško tekmovanje

občinski štab za civilno zaščito in predsedstvo rdečega križa Velenje. Bilo je nadvse uspešno tako glede množičnosti kot znanja, ki so ga pokazale posamezne ekipe. Nastopilo je kar 36 ekip iz skorajda vseh krajevnih skupnosti in delovnih organizacij. Pripadnice in pripadniki civilne zaščite so se za tekmovanje pripravili zelo dobro, kar najbolje pove podatek, je da je veliko število ekip doseglo enako število točk. Zelo razburljiv je bil tudi boj za prvo mesto, saj sta ekipi iz tovarne gospodinske opreme Gorenje in krajevnih skupnosti

Na začetku tekmovanja je nad dvesto udeležencev (vsaka ekipa je štela po dve trojki) pozdravil sekretar komiteja občinske konference ZKS Velenje Janez Miklavčič in spregovoril o pomenu civilne zaščite v današnjem času.

Ekipa se morale najprej razvrstiti „ranjence“ glede na nujnost nujnosti prve pomoči pri poškodbah in transporta, nato pa je sledil praktični preizkus pravega nujnosti prve pomoči.

Ekipi TGO Gorenje in krajevnih skupnosti Konovo sta ob koncu zbrali po 120 točk, zato sta morali med sabo odločiti, katere je boljše. V ponovnem preizkusu znanja je ekipa Gorenja zbrala 50 točk, Konovega pa 42.

Kot smo že zapisali so pripadnice in pripadniki civilne zaščite prikazali zelo izenačeno znanje, saj si tretje in četrto mesto z enakim številom točk delita ekipi — krajevnih skupnosti Topolšica in Soštanj, ki sta za svoje znanje dobili 119 točk, od petega do desetega mesta pa se je zvrstilo kar pet ekip, in sicer ekipe iz Vina Smartno ob Paki, Koc Velenje, krajevnih skupnosti Lokovica, Soštanj Velenje—Smartno in Sentilj, ki so zbrale 117,5 točk, 11. so bili tekmovalci doma učencev RSC 116,5, 12. Rudnik lignita Velenje 115, 13.—14. KS Zavodnje in Gaberke—Družmirje, itd.

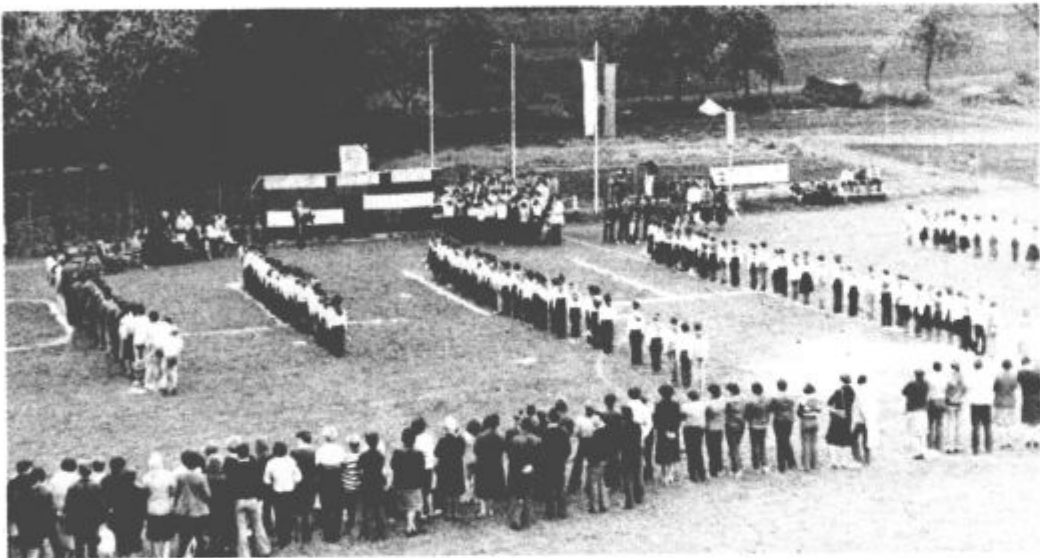
Ekipa Gorenja bo predstavljala velenjsko občino na republičkem tekmovanju 14. junija.

Nova stanovanja

Po večletnem premoru bo Soštanj znova bogatejši za nov stanovanjski blok, ki ga gradi Gradbeno industrijsko podjetje Vegrad Velenje. V novem bloku, ki stoji v središču mesta ob Kajuhovi cesti, opravljajo zaključna dela in kot je povedal delovodja Drago Lončar, bodo zgradbo zgradili v roku, to je do konca meseca julija, stanovanja pa bodo vseljiva že v začetku avgusta.

Investitorja 19. stanovanjskega bloka sta skupščina samoupravne interesne stanovanjske skupnosti Velenje ter občinska skupnost otroškega varstva Velenje. V spodnjih prostorih bo tudi prostor še za otroške jasli in vrtec.

V. K.

Trdna je odločenost v veselju in sproščenosti mladih src

Tudi v Rdečem križu kolektivno vodenje

V petek je bila prva seja skupščine Rdečega križa Slovenije Velenje, na kateri so sprejeli sklep o kolektivnem vodenju, izvolili 9-člansko predsedstvo, spregovorili o krvo dajalskih akcijah, ob koncu pa so podelili tudi priznanja.

Predsedstvo občinske organizacije Rdečega križa Velenje bo imelo v prihodnje devet članov, od katerih je vsakdo zadolžen za svoje delovno področje. Člani tega kolektivnega organa so: Jože Medved (predsedujoči), zadolžen za stike s soprobratenimi občinami, dr. Rajko Fenc, odgovoren za zdravstveno vzgojo in prvo pomoč, Darinka Herman, sekretar,

Marija Horvat, odgovorna za mlade člane rdečega križa, Ivanka Kačičnik, za socialna vprašanja, Elica Nagode, za usklajevanje dela krajevnih konferenc rdečega križa, Stane Žula, odgovoren za poizvedovalno službo, Tomo Hudoletnjak, za krvo dajalstvo in Dubravka Špotaler, ki je predsednica sveta mladih pri predsedstvu skupščine rdečega križa.

Izvolili so tudi tričlanski nadzorni odbor, ki ga sestavljajo Ivanka Meža, Bruno Trebičnik in Anton Hren.

Pri predsedstvu bodo delovale tudi komisije za zdravstveno vzgojo ter prvo pomoč, krvo daj-

jalstvo, socialno dejavnost, mlade člane rdečega križa, ter za gospodarske in finančne posle ter dva sveta: za SLO in DS ter svet mladih.

Na seji so delegati spregovorili tudi o letošnjih krvo dajalskih akcijah v naši občini in sploh o pomenu krvo dajalstva.

Prav ta teden — od torka do jutri — je v naši občini velika krvo dajalska akcija za delavce Rek, Gorenja, in za krajanje Soštanja. Pričakujejo, da bo te dni darovalo kri okrog 1700 krvo dajalcev. Za to veliko krvo dajalsko akcijo se je predsedstvo RK Velenje zelo dobro pripravilo, saj je organiziralo

tudi več odvezemnih mest, da bi tako odpravili nepotrebno čakanje.

Ob koncu prve seje skupščine so podelili tudi zahvalne listine Rdečega križa Slovenije krajevnim organizacijam, in aktivom rdečega križa v organizacijah združenega dela ter aktivom mladih članov na osnovnih šolah za dolgotrajno in prostovoljno delo pri izpolnjevanju ciljev rdečega križa. Več posameznikov je prejel srebrna priznanja Rdečega križa Slovenije, medtem ko je dr. Rajko Fenc pred dnevi prejel plaketo Rdečega križa Jugoslavije, Jože Medved pa zlato medaljo RKJ.

Občinsko tekmovanje gasilskih desetlin

Množična udeležba

V počastitev dneva mladosti in rojstnega dne maršala Tita so se v gasilskih veččinah preizkusili najmlajši. Pred gasilskim domom v Smartnem ob Paki se je zbralo kar 37 desetlin.

Občinskega tekmovanja pri mlajših pionirjih skupine A, ki so tekmovali v spretnosti pri delu z vedrom in hidrantom, so zmagali pionirji Sentilja, ki so zbrali 358,5 točk in tako že tretjič zapored postali občinski prvaki. Prva ekipa Soštanja je bila druga, pionirji — gasilci Paške vasi pa tretji.

Pri starejših pionirjih skupine B so bili najboljši domačini, ki so zbrali 447 točk, drugi so bili vrstniki Soštanja in tretji Sentiljani. Občinskega prvenstva so se

udeležile tudi tri mladinske desetline. Pri mladinkah so slavile Sentiljčanke, ki so zbrale 673,5 točk, druge so bile Gaberčanke in tretje gasilke Lokovice.

Pri mladincih, nastopilo je kar 14 desetlin, so bili najboljši domačini, ki so zbrali 663 točk, prav toliko točk so zbrali tudi Gaberčani, ki so bili drugi, tretji pa so bili mladi Salenčani s 662,5 točkami.

Zmagovalne ekipe so prejele pokale, mladi Sentiljčani pa so prejeli še praktično nagrado.

Prihodnjo nedeljo, 1. junija bo občinsko prvenstvo še za člane in članice. Tekmovanje se bo pričelo že ob 7. uri na nogometnem igrišču v Sošanju.

L. O.

Jubilanta Franciška in Janez Ramšak

Zlata poroka

Preteklo soboto sta petdeset let skupnega življenja proslavila zakonca Franciška in Janez Ramšak iz Skornega. Jubilanta nista imela lahke mladosti, saj sta si morala že zelo zgodaj služiti kruh pri kmetih.

Po odsluženju vojaškega roka se je jubilant zaposlil pri kmetu Rasopodovniku v Belih vodah, kjer je takrat služila tudi Franciška. Tam sta se spoznala in se 21. maja leta 1930 poročila. V zakonu se je jima rodilo deset otrok, od katerih jih danes živi le še pet. Njuno življenje je bilo veskozi težko, saj sta krepko okusila vso trdoto življenja delavca-proletarca in življenje deklet ter hlapcev. — Vendar

nista nikoli klonila pod težo izkoriščevalskega bremena zato, ker sta si bila vseskozi drug drugemu v močno oporo, družinska ljubezen, poštenje in skromnost.

Vsem tegobam so se med drugo svetovno vojno pridružile še vse vojne strahote. Moža Janeza so odpeljali v taborišče, Francka pa je morala medtem sama skrbeti za številno družino.

Vendar, ko se danes ozirata na prehojeno pot, sta ponosna na svoje delo, enako pa tudi njuni otroci, saj sta kljub pomanjkanju in težkemu življenju, nesebično skrbela zanje in jih nudila toplo družinsko okolje.

Mladi Škalčani med tekmovanjem